

Sydafrika

Fågel

1 november — 24 november 2002
”Den sista Bongo-resan”

Deltagare
Resrutt
Dagboksanteckningar
Artlista Fåglar
Artlista Däggdjur
Artlista Kräldjur

Av Daniel Bengtsson

Deltagare

Daniel Bengtsson (reseledare) Adress: Pärongränd 4, S-15168 Södertälje, Sweden.
Telefon: 08-550 145 33. Mobil: 070-515 45 33. E-mail: daniel-bengtsson@telia.com
Mathias Bergström Finntorpsvägen 9 (8tr), 13136 Nacka.
Lasse Ceder Astrakangatan 91 (nb), 16232 Vällingby.
Magnus Elfving Orsagatan 9, 78465 Borlänge.
Lars Engardt Täjövägen 3, 18492 Åkersberga.
Gert Johansson Brobygatan 14, 21443 Malmö.
Sören Jägmarker Norra Lundby, Timmerbacken, 53293 Axvall.
Sören Strandberg Årstavägen 23 (v), 12052 Årsta.

Lokaler dag för dag

1/11	Avfärd Skandinavien
2/11	Ankomst Johannesburg – Sandveld
3/11	Sandveld – Kimberley
4/11	Benfontain Farm – Witsand
5/11	Witsand – Pofadder
6/11	Pofadder area
7/11	Pofadder – Brandvlei – Calvinia – Akkerendam
8/11	Akkerendam – Lambert's Bay
9/11	Lambert's Bay – Vadrif – Verlorenvlei – Rocherpan – Velddrif – Weskus – Hout Bay
10/11	Die Hel – Kirstenbosch Bot. Gardens – Sir Lawry's Pass – Strandfontein Sewage Works
11/11	Hout Bay – Agulhas-halvön – Cape of Good Hope
12/11	Havsfågeltur från Simon's Town – Swellendam
13/11	Grootvadersbos – Bontebok – Cape Town – Durban – Oribi Gorge
14/11	Oribi Gorge – Franklin Marsh – Underberg
15/11	Underberg – Sani Pass – Underberg
16/11	Underberg – Xumeni Forest – Hella Hella – Swamp – Underberg
17/11	Underberg – Midmar Dam – Ladysmith – Wakkerstroom
18/11	Wakkerstroom area
19/11	Wakkerstroom – Ithala – Mkuzi
20/11	Mkuzi
21/11	Mkuzi – Ndumo
22/11	Ndumo – Bonamanzi – St. Lucia – Eshowe
23/11	Ngoye Forest – Richard's Bay – Durban (avfärd)
24/11	Ankomst Sverige

Dagboksanteckningar

- 1/11 Daniel, Mathias, Lasse (Ceder), Lars (Engardt), Magnus och Sören (Strandberg) möts på Arlanda vid lunchtid. Vädret är mulet med snöblandat regn och 3°C. Magnus pass är dessvärre sprucket och han nekas därmed följa med på vår bokade flygning. Istället får han snabbt ta sig in till Stockholm för att skaffa ett tillfälligt pass (rosa!) och anländer till London ett par timmar senare än beräknat. På Heathrow ansluter även Sören (Jägmarker) och Gert (från Landvetter respektive Kastrup) och kl 21.20 lyfter vi mot Sydafrika. Kaptenen bjuder på verbal underhållning och avslutar välkomstorden med: ”-The performance is about to begin!...”
- 2/11 Efter ca 10 timmars flygning anländer vi till Johannesburg kl 09.30 (G.M.T.+2h). Nu är det Mathias (o)tur att råka illa ut. Hans packning saknas nämligen på rullbandet. Efter anmälan av detta hämtar vi ut hyrbilen och försöker ta oss igenom Johannesburg i västsydvästlig riktning mot Sandveld Nature Reserve utanför Bloemhof. Större delen av den 20 mil långa sträckan är fågelfattig, ett resultat av riklig användning av bekämpningsmedel mot ogräs och skadedjur (inklusive fåglar) inom jordbruket. En grupp övervintrande rödfalkar får oss att stanna, vilket även resulterar i resans första Northern Black Korhaan. På ett ställverk häckar en koloni South African Cliff Swallow och längre fram ses Long-tailed Widow och Southern Red Bishop längs vägen. Grönskan i området tyder på att regnen i år kommit relativt tidigt.
- Väl framme i Sandveld har det blivit sen eftermiddag, men vi hinner i alla fall med en liten sväng i reservatet. Därmed får vi ett första möte med arter som Diederik Cuckoo, Cape Robin, Chestnut-vented Tit-babbler, Black-chested Prinia, Fiscal Flycatcher och Cape White-eye. I kanten av Bloemhof Dam spatserar Blacksmith Plover sida vid sida med brushanar och ute över klarvattenytan svärmar vitvingade tärnor. Efter skymningen uppenbarar sig Springhares, som går under benämningen ”Kalahari Kangaroo”, på gräsyterna och till ljudet av elektriskt grillade insekter kan vi avnjuta södra halvklotets klara stjärnhimmel.
- 3/11 I den tidiga morgonen sjunger Kalahari Robin rofyllt från en busktopt och inifrån snåren hörs Crimson-breasted Shrike. Innan avfärd får vi fina observationer av den nästan överkligt färggranna törnskatesläktingen (Namibias nationalfågel) samt den näpna Scaly-feathered Finch. Kl 06 åker vi in i reservatet, där de dominerande biotoperna är gräsmarker och mestadels gles akaciaskog. En Red-crested Korhaan smyger i gräset och Northern Black Korhaan visar upp sin spektakulära spelflykt, ackompanjerad av visslande Rufous-naped Lark. Nästa stopp ger Black Scimitarbill, Acacia Pied Barbet och Yellow-throated Sparrow. Vi viker av från grusvägen för att företa en liten promenad i akaciaterrängen. Tretton sabelantiloper är en imponerande syn och två Giant Eagle-Owls lyfter med majestätiska vingslag från sin dagkvist. Sabota Lark sjunger fint och kan beskådas i tubkikare, medan Ashy Tits är betydligt mer rörliga. På avstånd hörs en vemodig Black Cuckoo. Så småningom får vi syn på göken och även den spektakulära Crested Barbet. Längre fram längs vägen möter vi Oryx, Kudu, Topi, Zebra och Hartebeest. Desert Cisticola sjunger högt uppe i skyn.
- På väg tillbaka träffar vi på surikater, ett av Afrikas mest karismatiska däggdjur. De charmiga mangustersläktingarna med banditmask är kanske mest kända för att ställa ut en vaktpost, som på bakbenen spanar av omgivningen efter hot mot klanen. En liten promenad i buskmarkerna i anslutning till campen ger Three-streaked Tchagra, African Marsh Warbler samt Speckled, Red-faced och White-backed Mousebird. På gräsmattan födosöker Groundscraper Thrush och Wattled Starlings. En Boom Slang tar sig imponerande smidigt upp i en buske. Ormen är mycket välkamouflerad i den skira grönskan och mycket impopulär bland fåglar p.g.a. dess goda aptit för ägg. Europeiska biätare, som förekommer både som övervintrare och häckfågel, blir ett trevligt sista intryck från Sandveld innan vi sätter kurs mot sydväst. Lunch intas på Ultracity i utkanten av Kimberley.
- I Kamfersdam breder en rosa massa av de båda afrikanska flamingoarterna ut sig. Maccoa Duck, South African Shelduck samt ett hundratal svarthalsade doppingar väcker också uppmärksamhet. Vid det världsberömda dagbrottet i diamantgruvan ”Big Hole” (störst i världen!) spanar vi in Little, Alpine, Bradfield’s (målart) samt African Black Swift. Via en i blått vackert blommande allé av *Jackaranda* (ursprungligen införd från Sydamerika) rullar vi söderut till Langberg. Längs en stig markerad med hjälmars från boerkriget(?) möter vi arter som Familiar Chat, Karoo Robin, Yellow-bellied Eremomela, Fairy Flycatcher, Bokmakierie och Cape Bunting. Uppe i de steniga sluttningarna trivs Mountain Chat och Long-billed Pipit. Den viktigaste orsaken till vårt besök är emellertid en av de svåraste endemerna i Sydafrika, nämligen Short-toed Rock-Thrush. Relativt snart visar sig en sjungande hane högst upp på en klippa. Över oss svävar biätare och i ett träd sitter en Diederik Cuckoo. Fina observationer bjuds även av Black-cheeked Waxbill. Vid floden nedanför vår inkvartering i Riverton (strax norr om Kimberley) finns Malachite Kingfisher, Cape Reed Warbler och Levaillant’s Cisticola. Än mer glädjande är dock att Mathias bagage äntligen kommer ifatt oss.

- 4/11 Kl 05.30 hämtar vi Richard Liversidge, känd som upptäckare av Long-tailed Pipit (*Anthus longicaudus*) och Kimberley Pipit (*Anthus pseudosimilis*). Strax utanför staden ligger Benfontain Farm, ett 9500 hektar stort reservat, där forskare bedriver fältstudier. Stora ytor täcks av "Kalahari scrub", typisk biotop för lärkor och piplärkor. Eastern Clapper Lark hörs och ses i sångflykt. Spike-heeled Lark och Buffy Pipit visar också upp sig. Tyvärr hittas ingen Kimberley Pipit, men däremot förvånansvärt många Plain-backed dito. Den mest talrika piplärkan, både i regionen och i Afrika som helhet, är annars Grassveld Pipit (tidigare betraktad som ras av *novaselandiae*-komplexet). För den som helst avstår från piplärkeproblematiken är en Red-crested Korhaan ett välkommet avbrott. Över de öppna ytorna strövar flockar av Springbok (6500 individer i reservatet), Blesbok (500) och Black Wildebeest (350). Cape Ground Squirrel och Capped Wheatear är andra typiska inslag på slätten. Herr Jägmarker upptäcker påpassligt ett par Double-banded Coursers på avstånd. Längre fram vållar två lärkor viss huvudbry. Det visar sig vara Stark's Lark med unge, ett ovanligt fynd här. Vid ett vattenhål tar vi frukost och ser vad som kommer för att dricka. Vi får perfekta obsar på svårsedda arter som Quail Finch och Pink-billed Lark. Nilgås, Blacksmith Plover samt Red-headed Finch är också på plats. Längre bort slår Sören till med ökenlöpare igen, den här gången den exklusiva Burchell's Courser. En grupp rödfalkar visar upp sig under insektsjakt. Två möjliga Kimberley Pipits ställer till förtret med sitt skygga uppträdande och får tyvärr lämnas obestämde.
- Innan vi lämnar av Richard på Synagogue Street besöker vi hans numera världsberömda "pipit patch" samt en mindre koloni Bradfield's Swift inne i Kimberley. Sedan är det dags att köra västerut mot Witsand Nature Reserve. Vägarna är av bra kvalitet och bilarna är mycket fåtaliga. Längs den ca 30 mil långa transportsträckan ses flera Pale Chanting Goshawks, men nödstopp utfärdas inte förrän en ståtlig sekreterarfågel spatserar nära vägen. Sedan vi svängt av mot Witsand sitter de enorma socialvävarbona tämligen tätt. Med lite tur bör man kunna hitta någon Pygmy Falcon... Vi behöver inte vänta så värst länge innan vi får ett första möte med denna karismatiska rovfågelsdvärg. Längre fram hittar vi en till, och lite senare ännu en. Totalt räknar vi sju individer på en kort sträcka! Massuppträdandet tyder på någon form av invasion i området.
- På väg upp genom ett spektakulärt bergspass plockar vi in Swallow-tailed Bee-eater, Layard's Tit-babbler, African Rock Pipit och Cape Rock Dassie. Närvaron av den sistnämnda borgar ofta för att Verreaux's Eagle förekommer i närheten och mycket riktigt upptäcker Magnus snart klippörnens typiska silhuett. Sedan vi installerat oss i de flotta stenhusen gör vi den dagliga artgenomgången och åker därefter ut på en nattlys(s)ningstur i reservatet. Förutom Scrub Hare, Springhare, Springbok och Common Duiker är utdelningen skral, så efter en timme föredrar vi horisontalläge.
- 5/11 Witsand är beläget 1350 m.ö.h., vilket i kombination med ökentrakters stora värmeutstrålning under natten, förklarar den kyliga gryningen. Vi börjar med att promenera till campingplatsen. Vi hälsas välkomna av tre ljudliga Hadedda Ibises, som tycks något malplacerade i dessa torra marker. Long-billed Crombec och Melba Finch ses i buskarna och i ett träd alldeles vid våra hus visar sig Black Scimitarbill och Brubru. Ett besök vid reservatets allmänna huvudattraktion, "Roaring Sands", ger Dusky Sunbird. Mer imponerande är dock den Common Duiker som blixtnabbt rusar över vägen och dyker genom en liten ruta i ett staket, till synes helt utan att minska farten! Längs vägen mot Upington ser vi Southern Yellow-billed Hornbill.
- Efter lunch följer vi södra hemisfärens längsta palmallé till Eland Resort vid Orange River. Där möter oss African Hoopoe, Swallow-tailed Bee-eater och African Pied Wagtail. Till slut lyckas vi även locka fram en Namaqua Prinia. Via dåliga grusvägar tar vi oss sedan till en farm söder om Kakamas. Anledningen är tips (från Mr. Liversidge) om att Rosy-faced Lovebird setts i området. Denna lilla goja är notoriskt svårsedd i Sydafrika, så det känns verkligen som en bonus när några individer snabbt flyger förbi och sedan (samma?) landar kort i ett träd. Framme vid gården träffar vi en trevlig och pratglad dam vid namn Louise. Hon verkar något förvånad över att en grupp svenska fågelskådare tagit sig till hennes farm, men också tydligt stolt över papegojornas närvaro. En Lovebird ses hastigt vid huset, men sedan får vi ingen mer kontakt med arten, trots vidare eftersök. Däremot noteras Karoo Chat och Red-faced Mousebird på lokalen. Nöjda fortsätter vi västerut och får längs vägen se Namaqua Sandgrouse. Metropolen Pofadder, som fått sitt namn efter den fruktade ormen Puff Adder, ligger till synes mitt i ingenmansland, men hyser i alla fall ett bra hotell. Efter en lång dag har vi gjort oss förtjänta av en trevlig middag och välbehövlig sömn.
- 6/11 Medan det ännu är mörkt (kl 05) åker vi norrut mot den namibiska gränsen vid Onseepkans. Strax innan finns en bra "stake-out" för Cinnamon-breasted Warbler, den art vi fått slita allra hårdast för att se på tidigare resor. Här går det nästan lekfullt enkelt och vi kan i lugn och ro spana på ett par sångare som hoppar runt bland klipporna. Vi får White-throated Canary på köpet och vänder sedan tillbaka söderut. I det fina morgonljuset kan vi avnjuta drakblodsträd, 13 oryxantiloper (sällsynt utanför reservat!), Bradfield's Lark (den västliga formen av Sabota Lark, möjligen egen art) och en stolt Ludwig's Bustard. Närmare samhället springer Karoo Long-billed Lark på vägen. Vid ett vattenhål några kilometer sydväst om Pofadder hittar vi snabbt Sclater's Lark och Larklike Bunting är talrik. Grupper med flyghöns kommer för att dricka och doppa bukfidrarna i vattnet, för att på så vis transportera vätska till ungarna. Den kyliga morgonen blir snabbt het förmiddag medan vi fortsätter mot nästa mål. Bland röda sanddyner söker vi Red Lark, som likt övriga målarter denna morgon snart visar upp sig. Ett par timmars vandring

längs en uttorkad bäckfåra och i halvöknen runtomkring ger emellertid ingen Karoo Eremomela, men för den däggdjursintresserade måste 3+2 Klipspringers räknas som god utdelning. Stridsörn ses på långt håll. Efter lunch och taktisk siesta på Pofadder Hotel avsöker vi ett stort område strax utanför byn, dock utan att finna de önskade arterna Karoo Korhaan och Karoo Eremomela. Vi fortsätter oförtrutet letandet söderut och till slut upptäcker Magnus en trapp på avstånd. Det visar sig faktiskt vara en Kori Bustard, men en liten stund senare får vi även se ett par efterlängttade Karoo Korhaans. I skymningen är vi på plats vid ett imponerande bergsmassiv, där det enligt uppgift häckar Cape Eagle-Owl. Babianers skällande läten ekar mellan klippväggarna, men av ugglor ser vi inga spår. På hemvägen upptäcks en uv på en staketstolpe bredvid vägen. Ugglan låter sig inte skrämmas när vi svänger av vägen och riktar billyktorna mot den. Vi får därmed en perfekt observation och kan konstatera att irisfärgen är orange. De svarta markeringarna på bröst och buk stämmer dock sämre på Cape än Spotted Eagle-Owl, som i den här regionen ofta har orange iris.

- 7/11 För att vara på plats utanför Brandvlei under morgontimmarna påbörjas den 23 mil långa transporten redan kl 04. Cape Hare (15), Zorilla (1), Steenbok (5) och (Spotted) Eagle-Owl (7) ses under mörkerfärden. När det blir ljus ser vi Black-breasted Snake-Eagle och Ludwig's Bustard nordväst om Brandvlei. I den breda uttorkade flodbädden öster om samhället prövar Karoo Eremomela verkligen vårt tålamod, men i sista stund får vi äntligen kontakt med den eftersökta endemen. Vid ett vattenhål längre österut uppehåller sig en anmärkningsvärt stor flock om 25 Sclater's och en karaktäristisk Black-eared Finch-Lark flyger över. Med väl utfört uppdrag rullar vi söderut mot Calvinia, där vi efter incheckning och Springbokpaj tar siesta på det gemytliga Hantamhuis Guest House. På eftermiddagen besöker vi Akkerendam Nature Reserve alldeles utanför Calvinia. I denna storslagna bergsravin får vi många fina fågelobservationer. Layard's Tit-babbler, Grey-backed Cisticola, Spotted Prinia och Fairy Flycatcher är mer eller mindre vanliga i buskvegetationen. Bland talrika Larklike Buntings hittas ett par Black-headed Canary, alltmedan ett imponerande skådespel utspelar sig i luftrummet. En Booted Eagle seglar över oss, men den största uppmärksamheten upptar naturligtvis ett klippörnspar som bjuder på flyguppvisning tillsammans med White-necked Raven och sedemera sitter rofyllt tillsammans på en klippa. När vi i skymningen är på väg ner avtecknar sig en uvsilhuet mot kvällshimlen. Vi lyckas så småningom få tubkikare på ugglan. Den uppvisar grov bröstteckning, bastanta fötter och orange iris, en kombination som karaktäriserar Cape Eagle-Owl. Hantamhuis bjuder på delikat vaktel fylld med spenat och fetaost samt vällagad lammstek.
- 8/11 Morgonen tillbringas i Akkerendam, där vi nu har Cape Penduline Tit som huvudsaklig målart, men därutöver bjuds verkligen tillfälle att njuta av den enastående naturen. En dvärgörn visar upp sig och Black-headed Canary är mer stationär än igår. Några Grey Rheboks på en sluttning är en vacker syn. Sedan vi packat ihop och köpt hemlagad nougat lämnar vi Calvinia. Strax väster om staden trivs Greater Kestrels på telefonstolparna och flera kråkbön har därmed fått nya hyresgäster. Resans första Jackal Buzzard samt Thick-billed Lark ser vi också här. Söder om Clanwilliam letar vi efter Protea Canary. Läckra Yellow-rumped Widows blir till gulsvarta bollar i spel och vi gör ett första möte med den helt marklevande Ground Woodpecker. Vi avbryter sökandet för lunch i närheten. Åter på plats särskådar vi en grupp babianer. Plötsligt kommer en Protea Canary flygande. Den låter höra sitt karaktäristiska lockläte några gånger, landar kort uppe i sluttningen, men försvinner tyvärr innan alla hunnit få ögonen på den. Till slut måste vi ändå bege oss mot Lambert's Bay. Efter närmare en veckas skådning i torra biotoper är nog alla ense om att det är härligt att komma till kusten. På nära håll kan vi beskåda ca 5000 par Cape Gannets (den enda fastlandskolonin), som bjuder på en nästan öronbedövande kakafoni av hurrarop. På en liten sandstrand står en grupp pingviner och på de yttersta stenarna håller pälsälarna till. African Black Oystercatcher samt Kittlitz's och White-fronted Plover är andra trevliga bekantskaper. Noggrann spaning genererar ett mindre antal Bank Cormorants och därmed får vi en för Sydafrika komplett skarvlista (även Cape och Crowned kryssas på lokalen). Hamnen lockar till sig mängder med Kelp och Hartlaub's Gulls samt Common, Sandwich och Swift Terns. En silvertärna, som lever ett mestadels pelagiskt liv på södra halvklotet, hittas också i tärmflocken. Från hamnpiren ses tre obestämda jättestormfåglar, lika många gråliror samt en White-chinned Petrel.
- 9/11 När vi lämnar Lambert's Bay kl 05 hänger regnet i luften. Vid Vadrif är det direkt kallt, men så småningom får vi upp värmen med hjälp av Southern Grey Tit, Cape Clapper Lark, Cape Long-billed Lark (-extrem näbb!) och Orange-throated Longclaw. Vid Verlorenvlei får vi för första gången på resan lite ordentlig våtmarksskådning med bl.a. Eastern White Pelican, Pied Kingfisher och African Marsh Harrier. Pin-tailed Whydah, närmast oändliga antal Brown-throated Martin samt fin obs på Southern Grey Tit noteras också. I en klippbrant ses den något udda kombinationen nilgås och alpseglare sida vid sida. Färden fortsätter söderut och i backspegeln upptäcks en misstänkt rovfågel. Antagandet visar sig vara rätt, för över den låga vegetationen visar sig snart en Black Harrier. I Rocherpan Nature Reserve ses bl.a. Southern Pochard, Cape Shoveler, skärfläcka, stytlöpare och skäggtärna. På vallarna som avgränsar saltammarna vid Velddrif letar vi Chestnut-banded Plover. Till att börja med hittar vi bara Kittlitz's och White-fronted, men till slut ger sökandet resultat.

På en kulle strax söder om Velddrif hittar vi två viktiga arter, nämligen Cape Penduline Tit och Karoo Lark. Vi möter även en farmare, som i smått galen hastighet kör runt undertecknad för att visa, i hans ögon, bra fågellokaler. Han berättar att vi bör passa oss för de inhägnade strutsarna, i synnerhet hanen, som tydligen kan vara rätt aggressiv. För att bekräfta sitt påstående provoceras den stackars fågeln med en gren. Mannens sätt att tilltala sin mörke anställd är än mer upprörande, så det är definitivt en lättnad när han slutligen lämnar oss. En liten stund senare får vi sällskap igen. Nu är det en dam som stannar. Hon undrar vad vi är för några, vilket är motiverat eftersom vi faktiskt befinner oss på hennes mark. När hon förstår vårt syfte berättar hon stolt att de har uggleungar på sin gård. Ugglorna hon beskriver är uppenbarligen tornugglor, varför vi gärna tackar ja till hennes inbjudan att komma på besök. Vi visas två halvvuxna ungar och i andra änden av byggnaden sitter en av föräldrarna på dagkvist. När vi sett oss mätta blir vi tvungna att värja oss från kvinnans inbitet angående eftermiddagsté. Det hade säkert varit trevligt, men med tanke på hennes svada inser vi att tillställningen kan dra ut på tiden.

Längre fram på eftermiddagen anländer vi till Weskus National Park, en viktig övervintringslokal för palearktiska vadare. Det är ganska blåsigt och tidvattnet är alltför högt, men en del vadare ser vi i alla fall, bl.a. Chestnut-banded Plover. Mest noterbart är annars Black Harrier och African Wild Cat. Vi tar södra utfarten ur parken och närmar oss alltmer Kapstaden. Någorlunda smidigt tar vi oss igenom denna världsstad och slingrar oss till förorten Hout Bay. Efter incheckning på Flora Bay Resort intas middag på en trevlig restaurang. Black Harrier utses till dagens "skållart".

10/11 Morgonens skådning inleds vid Die Hel Nature Reserve, som är en välbevuxen brant ravin/dal mellan Hout Bay och Kapstaden. Hit kommer sydafrikaner för att kryssa bofink, men för vår del finns det betydligt intressantare fåglar att se. (Av de arter som de koloniserande engelsmännen tog med sig, är "Bosse" den enda som fortfarande har en livskraftig population. Trots till synes goda möjligheter till expansion är stammen emellertid fortfarande liten men stabil.) Sombre Bulbul och Red-chested Cuckoo kommer vi att se/höra mycket av under återstoden av resan. Vi kan även kryssa Rameron Pigeon och Dusky Flycatcher. "Prime target" är dock Knysna Warbler. Tre individer sjunger från den täta undervegetationen, men tyvärr lyckas vi inte locka fram någon av dem inom synhåll.

Vi förflyttar oss till Kirstenbosch Botanical Gardens, där vi snart möter Southern Boubou och Cape Sugarbird. Efter en ansträngande promenad upp till den mer lågväxta *Protea*-biotopen får vi till slut även bra obs på Orange-breasted Sunbird (hona). På vägen ner mot trädgården ser vi Black Saw-wing, Gymnogene och African Goshawk. Ett blommande träd lockar till sig många solfåglar. Lesser Double-collared Sunbirds visar upp sig, men fortfarande inga utfärgade Orange-breasted. För en gångs skull sitter vi faktiskt till bords och äter rejäl frukost på en servering, i kontrast till alla relativt spartanska fältfrukostar hittills. Märkligt nog verkar "Not So Hungry Breakfast" innehålla mest mat. Efter diverse inköp i bok- och souvenirhandeln lämnar vi botaniska trädgården.

Sir Lowry's Pass är beläget några mil öster om Kapstaden. Efter en nätt förflyttning uppför den steniga terrängen hittar vi det vi kom för, nämligen Cape Rockjumper. Hanen tillhör utan tvekan en av Sydafrikas absolut vackraste och mest karismatiska fåglar! Malachite Sunbird går inte heller av för hackor. Blåsten verkar inte bekymra parkeringens babianer det minsta. Vi väljer att betrakta de respektingivande aporna inifrån, men finner det lämpligt att åka när en individ antastar bussen. Nästa lokal blir Strandfontein Sewage Works. Tyvärr lägger blåsten sordin på den annars behagliga skådningen. Greater Flamingo (300), Maccoa Duck (50), Southern Pochard (40), Cape Shoveler (50) och Cape Teal (500) visar på reningsverkets potential. Purpurhona är ny för resan. På Chapman's Hotel i Hout Bay serveras högklassig middag. Vi skållar för dagens höjdpunkt, vilket inte helt oväntat är Cape Rockjumper.

11/11 Den kraftiga vinden håller i sig, så inte heller idag är det möjligt att åka ut på havsfågeltur. Istället lägger vi om planeringen och besöker Agulhasalvön, vilket i praktiken innebär avfärd kl 03. I gryningen närmar vi oss Swellendam. Vi får en njutbar första observation av Blue Crane (Sydafrikas nationalfågel) på ett fält, ackompanjerade av Agulhas Long-billed Lark. Morgonen fortsätter strålade på nästa lokal, där Agulhas Clapper Lark, Stanley's Bustard och Bat-eared Fox visar sig. Vi fortsätter långsamt söderut genom odlingslandskapet (Agulhasalvön är en del av Sydafrikas "kornbod") och får bl.a. privilegiet att åka med landets ända muskeldrivna linfärja. Blåtranan är relativt talrik och vi ser goda antal av både Stanley's Bustard och Karoo Korhaan. I De Hoop Nature Reserve finns Bontebok, den vackra sydliga formen av Blesbok.

Potberg visar sig vara en kanonlokal. Lesser Honeyguide finns vid parkeringen och i buskmarkerna trivs Southern Tchagra. På avstånd hörs Knysna Woodpecker och när vi går för att leta efter den svårsedda spetten ringlar en Puff Adder över vägen. När sedan hackspetten visar upp sig i skogskanten, Cape Siskin hoppar framför fötterna på oss och Cape Vultures skruvar upp i termiken blir det nästan överkligt bra. Slutligen får alla också se Southern Tchagra. Nästa stopp är Struisbaai Plaat. Där finns några av Sydafrikas få häckande Damara Terns. Efter lång promenad i sanden får vi äntligen napp på tärnan. När vi sedan går tillbaka får vi en suverän bonus i form av två rätvalar som leker i bukten. Cape Agulhas är den afrikanska kontinentens sydligaste udde och där möts Atlanten och Indiska Oceanen. På udden står svarta strandkator och de sydligaste tättingarna på resan blir Grey-backed Cisticola, Spotted Prinia och Cape Canary.

Vi sätter sedan snabbt kurs mot Godahoppsudden. Den sena tidpunkten medför att vi är i princip ensamma i nationalparken. I kvällssolen är vyerna vid Cape Point mycket vackra och ett besök uppe vid den gamla fyren bjuder på hisnande utsikt mot de lodräta klipporna med tusentals häckande skarvar. Vi får äntligen se fina hanar av Orange-breasted Sunbird, liksom Grassbird och Cape Siskin på nära håll. Halv åtta återvänder vi mot Hout Bay, där vi efter besök på italiensk restaurang inte har särskilt lång insomningstid. Artskålen utbringas till blåtranans ära.

12/11 Nu har vinden bedarrat och därmed kan vi åka ut på havsfågeltur. Halv sju är vi på plats i Simon's Town, varifrån båten avgår. Utfarten är relativt lugn och vi får resans andra möte med rätval. En nästan obeskrivlig upplevelse är de ca 500 delfiner som på bred front böljar fram bredvid båten. Snart dyker de första havsfågellarna upp, men t.o.m. våra guider, Trevor & John, uttrycker viss oro och undran över att vi ser så få. När vi närmar oss en trälare förstår vi varför vi knappt sett några havsfåglar. Den stora båten följs av hundratals albatrosser, liror, petreller och stormsvalor. Man blir nästan matt av alla intryck, men när en subadult vandringsalbatross kommer glidande blir adrenalinhalten nästan ohälsosamt hög. Andra pulshöjare är Salvin's (sällsynt) och Yellow-nosed Albatross (båda arterna), Great Shearwater, Pintado Petrel, Sabine's Gull och närmast osannolika 100 Black-bellied Storm-Petrels. Fyrtal i labbar noteras också. Vi snurrar länge runt trälaren och det känns som om vi aldrig kan få nog, men till slut måste vi ändå påbörja återfärden mot fastlandet. Efter åtta timmar till havs är det trots allt skönt att komma iland. Det dröjer en bra stund innan det slutar gunga under fötterna och en mustig trötthet vittnar om att balanssinnet fått jobba hårt. Tillbaka i Hout Bay packar vi ihop våra pinaler och åter gott på Chapman's Hotel en sista gång. Vandringsalbatrossen utses enhälligt till dagens art. Därefter beger vi oss mot Swellendam och drygt två timmar senare anländer vi till Old Thatch Lodge vid 22-tiden. Några gör ett besök på den närbelägna campingplatsen, där Wood Owl planenligt lockas fram.

13/11 Innan gryningen (kl 04.30) gör vi återbesök på campingplatsen och glädjande nog är ugglorna fortfarande samarbetsvilliga. Vi fortsätter sedan till Grootvadersbos Nature Reserve, ett isolerat stycke fin skog som varit skyddat sedan länge och här har många arter sin sydvästligaste utpost. För första gången sedan vi kom till Sydafrika får vi möjlighet att skåda i riktig skog. I buskvegetationen ovanför är Victorin's Warbler relativt vanlig och så småningom får alla se den skulkande *Bradypterus*-sångaren. Orange-breasted Sunbird visar också upp sig. Blue-mantled och African Paradise Flycatcher tillhör de iögonfallande arterna, medan Narina Trogon, Grey Cuckoo-Shrike, Bar-throated Apalis och Yellow-throated Warbler är betydligt lättare att höra än att få syn på. Detta förhållande gäller än mer för Knysna Warbler. Trots att den sjunger bara några meter framför (vi ser t.o.m. hur ormbunkarna vibrerar när sångaren hoppar mellan dem), lyckas vi inte ens få en skymt av fågeln! Mer samarbetsvilliga är African Black och Greater Double-collared Sunbird samt Bully Canary. Över skogen låter African Goshawk höra sitt atypiska rovfågelsläte. Ett par Forest Buzzards i spelflykt jamar däremot identiskt med övervintrande stäppvråkar, men som tur är visar de upp sig tillräckligt bra för karaktärbestämning. Ett snabbt besök i Bontebok National Park ger som beräknat Pearl-breasted Swallow. Därefter rullar vi mot Kapstaden, varifrån vi flyger inrikes till Durban. (Vi summerar 458 mil under första halvan av vår resa.) Väl på plats i KwaZulu-Natal hämtar vi ut en ny minibuss. Vi funderar på om det utgått någon slags rikstäckande varning till biluthyrningsfirmorna angående svenska fågelskådares ovanor att köra på ojämna vägar. Vårt fordon saknar nämligen främre spoiler... Vi svänger snabbt söderut på den stora motorvägen N2 och sedan västerut vid Port Shepstone. Några mil senare är vi framme vid Oribi Gorge Nature Reserve. Vid ankomsten öser regnet ner, men eftersom tropiskt regn oftast faller nattetid, hoppas vi att detta mönster gäller även här och nu.

14/11 Fortfarande regn under natten, men i gryningen är det uppehåll. Många nya läten hörs, bl.a. Black-headed Orioles typiskt tropiska röst. Black Cuckoo-Shrike ses bra i en trädtopp och ute på ängen noteras Croaking Cisticola, Yellow-throated Longclaw och Red-collared Widow. Lesser Striped Swallow och Southern Black Flycatcher ses också runt campen. Redan vid första stoppet i ravinen får vi kontakt med ett flertal viktiga arter. Barratt's Warbler sjunger, färggranna Knysna Louries rör sig i trädskronorna och i den lilla bäckfåran ser vi Spotted Ground-Thrush. Flera trogoner hörs och till slut får vi fina observationer av denna vackra art med förnamnet Narina. Strax nedanför hörs det sällsamma spellätet från African Broadbill, som är den enda representanten för familjen i Afrika. Nere vid floden svärmar termiter, vilket inbjuder till ett imponerande skådespel. Områdets alla fåglar verkar vilja ta för sig av det dukade bordet. Drongos och svalor är vana insektsfångare, men även Red-winged Starlings uppvisar akrobatiska färdigheter i luften. Riktigt imponerade blir vi när Trumpeter och Crowned Hornbills samt Yellow-billed Kites agerar flugsnappare! När både vi och fåglarna är mätta går vi "Hoopoe Trail" längs floden. Bästa observationen blir Brown Robin med unge. På vägen tillbaka upp genom ravinen stannar vi till vid ett bo som tillhör en av reservatets paraderarter. En kraftig rovfågel kikar över kanten och resterna av en apa vittnar om dess favoritföda. Snart anländer även hanen (med trädgren i klorna) till boet och vi får enastående observationer av paret kronörn. Efter matstopp i Harding stannar vi vid en lokal för Blue Swallow. Vädret visar sig nu åter från sin sura sida och tyvärr når observationerna inte riktigt upp till förväntningarna, eftersom svalans djupt blåskimrande fjäderdräkt upplevs som svart i regnet. Nåja, förhoppningsvis får vi ny chans inom ett par dagar. En Red-necked Francolin

spatserar över vägen längre fram. När vi närmar oss Franklin Marsh har molntäcket spruckit upp igen. White-backed och African Black Duck tubas in, liksom resans första Intermediate Egrets och Grey Crowned Cranes. Längs vägen som går rakt igenom träsket ses fler våtmarksfåglar, bl.a. Hottentot Teal och African Rail. Någon timme senare anländer vi till Robin och Stella Guy. Paret var tidigare farmare ute vid Natalkusten, men bor sedan länge på sin idylliska gård i utkanten av småstaden Underberg. Vi bjuds på drink i vardagsrummet, innan vi välkomnas till middagsbordet. Kronörnen förtjänar definitivt dagens skål. Vistelsen i Underberg präglas av gästfrihet samt trevliga och informativa samtal med dessa harmoniska sydafrikaner av engelskt ursprung.

- 15/11 Frivillig skådning i den trevliga trädgården, som hyser distriktets äldsta/största träd samt en mindre "canopy walk", bjuder bl.a. på Spectacled Weaver, Pin-tailed Whydah och Striped Mouse. Kl 06 serveras riklig frukost, innan vi sitter upp Rob's 4-hjulsdrivna jeep. Redan vid första stoppet får vi se Wattled Crane (par med vuxen unge) samt Giant Kingfisher och Hamerkop. Bergssluttningarna står i vacker vårgörnska och fågelsången vittnar om häckningssäsong. Vid foten av Drakensbergen trivs den sympatiska Bush Blackcap, vars släktskap fortfarande är något osäker men oftast förs den till bulbylfamiljen. Yellow Warbler är en annan trevlig bekantskap och vi får också se bobyggande Cape Batis. Längre upp kommer Horus Swift, Cape Rock-Thrush, Buff-streaked Chat och Gurney's Sugarbird. Malachite Sunbirds gnistrar smaragdgrönt i solskenet.
- När vi passerat gränskontrollen börjar stigningen på den slingriga vägen. Från den låga trädzonen längs bäcken sjunger Barratt's Warbler. Växtligheten blir allt sparsammare och vägen allt mer svindlande ju högre upp vi kommer. Vrakdelar vittnar om olyckor som inträffat när bilar störtat över kanten. Alldeles nedanför högplatån stannar vi och tittar på Drakensberg Siskin medan Rob bjuder på fika. I Sani Pass (2174 m.ö.h.) är Afrikas högsta pub belägen. Den charmiga Sloggett's Ice Rat kikar upp ur hålor och stenskravel. I sluttningen nedanför hoppar ett par Orange-breasted Rockjumpers och därmed är släktet *Chaetops* limmat. Sickie-winged Chat och Sentinel Rock-Thrush är två andra av trastfamiljens exklusiviteter i Drakensbergen. White-necked Raven och Jackal Buzzard glider förbi och längre fram njuter vi av Southern Bald Ibis i medljus.
- Bakom nästa krök finns en pålitlig stake-out för Mountain Pipit, som är endemisk för Lesothos högplatå och för vilken övervintringsområdet fortfarande är okänt (d.v.s. det omvända gentemot Long-tailed Pipit). Därefter har vi faktiskt sett det mesta här uppe, men vi fortsätter ändå över det högre passet (2400 m), för att förhoppningsvis se mer av höghöjdsarterna. Tyvärr har lammgamarna övergivit den klippa där de häckat årligen sedan 1963, då Rob kom hit första gången. Så småningom uppenbarar sig i alla fall tre individer över en bergskamm och de kan senare även beskådas sittande. Vi intar delikat fältlunch i sällskap med Drakensberg Prinia och sjungande African Rock Pipit, medan en familj Orange-breasted Rockjumpers far runt likt "hottentottar" i bergssluttningen. Ett tiotal Ground Woodpeckers noteras också under dagen. Tillbaka på lägre altituder visar Red-throated Wryneck, Buff-streaked Chat och Gurney's Sugarbird god samarbetsvilja. I en liten fuktsänka siktas Broad-tailed Warbler, men avståndet är i största laget. Stella bjuder åter på superb middag och stämningen runt bordet är gemytlig. Den perfekta observationen av eremitibis motiverar definitivt en artskål, även om vi denna dag nog upplevde resans största oenighet i frågan.
- 16/11 Med packad frukostkorg åker vi tidigt till Xumeni Forest. Nästan omgående hittar vi Cape Parrot, som blir alltmer sällsynt och utrotningshotad. På ett hygge kryssar vi Lazy Cisticola samt Forest och Streaky-headed Canary. Bush Blackcap och Grey Cuckoo-Shrike ses också. Aktiviteten i den fina skogen är förvånansvärt låg, men vi får i alla fall se Chorister Robin, Yellow-throated Warbler, Southern Black Tit, Blue-mantled Flycatcher och Sweet Waxbill. Emerald Cuckoo, Knysna Lourie, Orange Ground-Thrush, Yellow-breasted Apalis och Olive Bush-Shrike hörs. När vi promenerat vägen genom skogen dukar Rob upp en uppmuntrande frukost. I trädet bredvid ses bl.a. Puffback, Cape Batis och Bar-throated Apalis. Därefter gör vi ett nytt försök att locka fram Orange Ground-Thrush. Vi lyckas inte med detta, men får istället höra två Buff-spotted Flufftails, som närmast låter som en avlägsen loksinal.
- Nästa lokal är Hella Hella. På sluttningarna ser vi Redwing Francolin, Cuckoo Finch samt Blesbok, medan Ayres' och Wailing Cisticola hörs uppifrån luften. Blue Swallows i vackert ljus är en underbar syn, där de sniffar fram lågt över gräsmarkerna. Dessvärre har artens häckningshabitat reducerats kraftigt och endast några hundra par återstår av världspopulationen. I en liten sänka fascinerar vi av Broad-tailed Warbler (namnet är mycket talande!). Croaking Cisticola och Red-shouldered Widow samt Samango Monkey ses också. Vi rullar sedan ner till floden (650 m.ö.h.), där alla äntligen får se African Black Duck och Giant Kingfisher. Hit åker Rob gärna på dagsutflykter under vintern, eftersom klimatskillnaden gentemot Underberg (1700 m.ö.h.) är mycket påtaglig. Vi uppsöker skuggan av ett fikonträd, där en Lesser Honeyguide verkar spionera på möjliga fosterföräldrar.
- Efter lunch intar vi ryggsläp, innan vi går en promenad i området. Chinspot Batis och White-bellied Sunbird visar sig öppet, medan Grey-headed Bush-Shrike uppträder gäckande. Skådningen avslutas vid Swamp Nature Reserve närmare Underberg. Red-chested Flufftail hörs och när vi traskar ut i kanten av våtmarken stöter vi Common Quail, Ethiopian Snipe och Southern Reedbuck. White-backed Duck (20), resans enda fiskgjuse samt Yellow och African Sedge Warbler noteras också. Cape Parrot röstas fram till dagens art, i skenbart hård konkurens med Broad-tailed Warbler.

- 17/11 Efter frukosten kl 06 tackar vi paret Guy för en mycket angenäm vistelse och lämnar Underberg i riktning mot Midmar Dam sydväst om Howick, dit vi anländer vid 08-tiden. En hygglig vakt släpper in oss direkt, så vi slipper den omständiga manövern att betala entréavgiften på andra sidan dammen. Besöket ger inga sensationella arter, men på ett staket sitter Cuckoo Finch och Black-shouldered Kite. Orange-throated Longclaw och Long-tailed Widow låter sig fotograferas och på utvägen ses Redwing Francolin med ungar. Bland däggdjur kan Burchell's Zebra, Red Hartebeest och Blesbok nämnas. Vi siktar sedan norrut mot Ladysmith. Melodious Lark blir en enkel match, samtidigt som fyra Cisticolor hörs i luften (Fan-tailed, Cloud, Ayres' och Pale-crowned). Southern White-bellied Korhaan visar sig betydligt svårare. Vi hör visserligen trapparna spela sporadiskt, men vårt sökande förblir fruktlöst. På andra sidan staden hittar vi fler melodilärkor och pulsen höjs när en trappprofil skymtar i gräset. Tyvärr är det Stanley's Bustard, men alldeles i närheten (på exakt samma ställe som för två år sedan) finner vi den eftersökta arten. Som bonus får vi Wattled Plover. Ett par timmar senare kommer vi fram till Weaver's Nest Guest House i Wakkerstroom, där vi välkomnas varmt av ägaren Mark. Southern White-bellied Korhaan tillägnas kvällens artskål (bidragande orsak var givetvis den stora möda som arten krävde). Imorgon kan det bli jackpot på trappar...
- 18/11 Vid avfärd (kl 04.55) råder dimma, men dessbättre är den markbunden och lokal, så väl framme vid första lokalen skiner solen från klar himmel. Den tidigare så säkra platsen för Botha's Lark har uppenbarligen övergivits (i samband med ett kraftigt snöfall en dryg vecka tidigare). Greywing Francolin spelar i alla fall från sluttningarna ovanför och Blue Korhaan ses snyggt. Därmed har vi kompletterat den Sydafrikanska listan med den 10:e, sista och kanske allra vackraste trappen, som rättmätigt placerar sig ointagbart som dagens art. På andra sidan vägen finns Pale-crowned Cisticola och Rudd's Lark. Den lilla lärkan är minst sagt svår att få syn på, både på marken och i sin eviga sångflykt. Fortsatt eftersök av Botha's Lark ger inget, så vi beslutar att tills vidare avbryta projektet och försöka hänga in Yellow-breasted Pipit istället. Detta går planenligt söder om Wakkerstroom. Därefter återvänder vi till Weaver's Nest för att äta ordentlig frukost/lunch. Med förnyade krafter antar vi nya utmaningar. Närmast Eastern Long-billed Lark, som ganska snart får bita i gräset. Southern Bald Ibis, Red-throated Wryneck och Buff-streaked Chat ses i närheten. Nu återstår endast en av Wakkerstrooms specialiteter. Vi gör ett nytt försök på samma stora fält som i förmiddags. Ett misstänkt lärkläte måste kollas upp. -Och visst är det Botha's! Sedan kan vi i lugn och ro avsluta skådningen i våtmarken. Purpur-, rör- och sothöns är talrika, liksom Ethiopian Snipe. Hottentot Teal, African Spoonbill, Black-crowned Night-Heron, Wattled Plover samt Spotted-necked Otter noteras också. Utanför Weaver's Nest ses Swainson's Francolin och Black-collared Barbet. Den delikata middagen (stället har utpräglad finsmakarprägel) serveras relativt tidigt, med anledning av att hela Wakkerstrooms skolpersonal beställt julmiddag under kvällen. Schemat passar oss bra, eftersom vi planerar avfärd i ottan.
- 19/11 Kl 03.35 lämnar vi Wakkerstroom i riktning mot Vryheid. De första 8-9 milen går på kuperad grusväg, där den maximala medelhastigheten är 60 km/h. Under vår mörkerfärd noterar de som är vakna åtskilliga stjärnfall, vilka framkallas av ett meteoritbälte som träffade jordens atmosfär denna natt (uppgifterna bekräftades av säkra källor efter vår hemkomst). -Bra tillfälle att önska arter! Tre timmar efter avfärd är vi på plats i Ithala Game Reserve. Reservatet är känt för sitt rika däggdjursliv och vi möts omgående av giraffer, noshörningar och diverse antiloper. Secretarybird, Kurrichane Button-quail och Southern White-bellied Korhaan ses också i de öppna gräsmarkerna. Vid en utkikspunkt kan vi beskåda African White-throated Robin och nedanför går en ståtlig Greater Kudu. Medan vi fikar lyssnar vi på White-browed Robin, Southern Boubou och Gorgeous Bush-Shrike. Vi gör ytterligare ett par stopp längre fram, vilket ger Purple-crested Lourie, Blue-billed Firefinch, Cardinal Woodpecker och Striped Pipit. African Pygmy Kingfisher gnistrar som en juvel på mycket nära håll och vi ser också resans första Brown-hooded dito. En grupp Arrow-marked Babbler flyger framför bilen, vilket får oss att snabbt evakuera. Skriktrastarna är tyvärr borta, men vi belönas istället med Klaas's Cuckoo, Southern Black Tit samt Golden-tailed och Cardinal Woodpecker sida vid sida. Färden fortsätter genom reservatet med sevärdheter som Eland, Mountain Reedbuck, Croaking Cisticola och Jackal Buzzard. Innan vi lämnar lokalen får vi nära möten med noshörning och sekreterarfågel. Frampå eftermiddagen når vi Mkuzi Game Reserve, där vi träffar på White-fronted Bee-eater, giraff, kudu och noshörning. Nytt tillskott på däggdjurslistan är den för Södra Afrika endemiska Southern Nyala. Vid högkvarteret kryssas Eastern Bearded Robin och Neergard's Sunbird. En kort promenad bakom campen ger mycket god utdelning. Omgående upptäcks ett par Pink-throated Twinspots på stigen och strax efteråt lockas Rudd's Apalis fram. Yellow-bellied Bulbul, White-browed Robin och White-bellied Sunbird är också trevligt. På Rhino Dine'o serveras goda impalaburgare och mitt i kvällens artgenomgång ropar Spotted Eagle-Owl. Skål utbringas för Pink-throated Twinspot.

- 20/11 Våra bungalows håller god standard, men är av förklarliga skäl inte särskilt ljudisolerade. Därmed kan vi höra dova rop från Giant Eagle-Owl under natten. Tidigt på morgonen åker vi med jeep mot "Fig Forest". En grupp Crested Guineafowls springer över vägen. Detta visar sig annars vara noshörningarnas morgon. Först träffar vi nämligen på en vit hona med unge. Strax efteråt är det dags för en svart hona och lite längre fram ytterligare en (de enda vi ser under resan). Den senare verkar först knappt vaken, där hon ligger på sidan och tittar förvånat på oss. Plötsligt reser hon sig blixtnabbt och rusar mot jeepen. Vår chaufför och guide blir märkbart nervös och trycker ordentligt på gaspedalen. Noshörningen följer oss en bra bit, innan hon tydligen nöjer sig med vår reträtt. Vi pustar ut, men blir något kallsvettiga när vi inser att vi kommit till vägens slut. Vad hade hänt om den arga honan följt efter oss ytterligare 100 meter?! Med viss försiktighet följer vi stigen mot "Fig Forest", eftersom det inte alls vore osannolikt att vår förföljare står bakom de närmsta buskarna. Vår guide skrattar och uttrycker sig förundrad över den pansarbeklädda ångvältens aggressiva beteende, så nog fick även han en adrenalinkick av händelsen. Från hängbron innan skogen ser vi Marabou Stork på lagom långt avstånd. Det är svårt att föreställa sig att det på samma plats har forsat fram flera meter höga vattenmassor, som t.o.m. spolade med sig den förra bron. Runt oss rör sig Trumpeter Hornbills. Väl inne bland träden (bl.a. Fig och Yellow Fever) får vi behagligt adrenalinflöde framkallat av arter som White-eared Barbet, Broad-billed Roller, Golden-rumped och Red-fronted Tinkerbird, Thick-billed Weaver, Yellow White-eye, Fantail Flycatcher och Square-tailed Drongo. Frukost intas hemma på campen. Därefter sitter vi upp i minibussen och rullar ut på reservatets grusvägar. I savannbiotopen finns Rattling Cisticola (mycket vanlig!), Southern Black och Grey Penduline Tit, Wahlberg's Eagle (ljus fas), Black-bellied Bustard, Striped Kingfisher, Blue-cheeked Bee-eater (övervintrare) samt den vackra Golden-breasted Bunting. En hel del däggdjur fastnar också på våra näthinnor, mest minnesvärda är nog de riktigt små och faktiskt mycket söta vårtsvinskultingarna. Ensumo Pan blir ett produktivt stopp med Pink-backed Pelican, Goliath Heron, Open-billed Stork, Water Dikkop, Red-winged Pratincole, Whiskered Tern samt krokodiler och flodhästar med tillhörande ägretthäger. Under ett par heta middagstimmar tar vi siesta och beger oss sedan till ett gömsle, där en Woolly-necked Stork spatserar runt i pölen. Tambourine och Green-spotted Dove kan jämföras sida vid sida och en flock gnuer samt Southern Nyala kommer också för att dricka.. Bakom gömslet smyger vi på Crested Francolin och Yellow-spotted Nicator. Vid ett annat gömsle kan vi på mycket nära håll beskåda noshörningsmor med unge, som i skymningen kommer till pölen för att dricka och bada. Det är nästan en tidlös känsla att vara så nära dessa urtidlika kolosser. Senare på kvällen blir det "night drive", vilket alltid är en spännande upplevelse. Under ett par timmars färd runt i reservatet får vi bl.a. se Greater Bushbaby, Large-spotted Genet och White-faced Owl. Den senare sitter alldeles nära och observationen utses till dagens bästa. Flera Fiery-necked Nightjars sitter på vägen och en av dem plockas upp för kort studie av fjäderdräkten.
- 21/11 Mulen morgon. Vi gör ett nytt besök i sandskogen, i hopp om att få se Bush-Shrikes. Vi får kalasobs på Orange-breasted, men Grey-headed och Gorgeous får vi inte inom synhåll. Strax innan byn Mkuze ses en flock outfärgade White-winged Widows. (De sågs hastigt även i förrgår, men observationen var alltför flyktig för bestämning.) Nu är vi på väg mot Ndumo, som av många inhemska fågelskådare rankas högst av alla reservat i landet och faktiskt har den antalsmässigt längsta artlistan. En orsak därtill är att Ndumo gränsar till Moçambique, vilket innebär möjlighet att se arter som inte förekommer i övriga Sydafrika. Förväntningarna är därmed relativt höga på lokalen, som tidigare ej besökts av någon från Bongo. I duggregn välkomnas vi av Lilac-breasted Roller och en blandad flock av European och White-fronted Bee-eaters. Efter incheckning (kl 10) åker vi till sjön Nyamithi. Där möts vi av ett eldorado för våtmarksfåglar och mängder av fina observationer. White-faced och Fulvous Whistling-Duck samt bronsibis, skärfläcka och dammsnäppa är talrika. Bland alla ankor hittas en Knob-billed Duck. Open-billed och Yellow-billed Storks trampar runt i vattnet, Black Crakes smyger i vasskanten och bland vattenväxterna balanserar African Jacanas. Vi promenerar till ett gömsle på andra sidan och njuter av möjligheten att för en gångs skull få vandra fritt i ett afrikanskt reservat. I vassen häckar Yellow, Spotted-backed och Thick-billed Weavers. Bland dessa upptäcks en Red-headed Quelea på ett strå. Den fina observationen samt artens exklusiva status i regionen gör att den väljs till dagens art. I bakgrunden låter Woodland Kingfisher och vid gömslet kommer vi nära flodhäst, purpurhäger, Black Crake, Malachite Kingfisher och Wire-tailed Swallow. Vi får sedan avbryta skådningen för att göra ett besök vid en lokal supermarket och får på så vis uppleva känslan av afrikansk marknad. Ndumo ligger nämligen lite "off side" jämfört med många andra reservat och saknar därmed sådan lyx som restaurang och välsorterad kiosk. Inte helt oväntat är vi de enda vita i affären och blir därmed väl iakttagna. Inne i parken igen åker vi upp till ett utsiktstorn, varifrån vi kan blicka ut över Ndumo och en bra bit in i Moçambique. På närmare håll ser vi Grey Penduline Tit och Fan-tailed Flycatcher. Spelflygande Black-bellied Bustard är en vacker syn. Därefter betar vi av en hyfsat stor del av reservatet och stannar på lämpliga ställen. Vid en utsiktsplats över gränsfloden hörs Red-faced Cisticola från Moçambique och vid ett gömsle hittar vi två skogssnäppor, en ovanlig övervintrare så här långt söderut. Red-backed Shrike noteras med hela 10 ex. Andra minnesvärda intryck är gnistrande Purple-crested Lourie i vackert kvällsljus, skruvande Bateleur samt både White och Red-billed Helmet-Shrikes. Området är också rikt på däggdjur och vi ser bl.a. Waterbuck, Red Duiker, giraffer och gott om Southern Nyala. En väg enbart avsedd för 4-hjulsdrivna fordon tar oss genom vacker och rofylld terräng, men framkallar även viss spänning, åtminstone hos chauffören.

Kvällens extrainsatta "night drive" blir något alldeles extra. Efter en trevande inledning, där vegetationen är alltför tät, kommer vi så småningom ner mot floden. Längs en bitvis svårframkomlig "bush track" möter vi Marsh Mongoose, Greater Bushbaby, Large-spotted Genet, White-tailed Mongoose, Porcupine samt Wood och African Scops Owl. På avstånd hörs hyena och längre fram ser vi både Fiery-necked och Moçambique Nightjar. Turen måste betraktas som en av resans absoluta höjdpunkter!

- 22/11 Denna morgon har vi beställt guide. Orsaken är viss förhoppning om att han ska kunna visa oss Pel's Fishing-Owl. En sydafrikansk dam är också med på promenaden. (Undertecknad hyser fortfarande lite dåligt samvete över att vi "forcerade" skådningen något, men det kändes inte lönsamt att stanna för att titta på de allra vanligaste arterna.) Skogen längs Pongola River är artrik, men de flesta är faktiskt repriser för oss. Heuglin's Robin är i alla fall ny och Terrestrial Bulbul kan också få ett omnämnande. Ett par dova hoanden hörs från en fiskuv, men tyvärr hittar vi ingen på dagkvist. "Pelle Fisk" får därmed kvarstå högt på våra önskelistor. Vår guide menar att lokalbefolkningens vedsamlade (med motorsåg!) skrämt bort ugglorna härifrån. Dagens art blir istället utan tvekan African Finfoot. Vi noterar tre observationer, varav den sista är mycket bra. Ett imponerande bo av Hamerkop, den fågel som bygger tyngst i världen, får vi också se. Att endast höra Southern Banded Snake-Eagle väcker viss frustration, i alla fall hos Magnus. Innan vi lämnar Ndumo kryssar vi Lesser Black-winged Plover. Nästa lokal är det privata reservatet Bonamanzi Game Park ("game" står i detta sammanhang för "storvilt" och inte något annat...). I blåst och hetta sliter vi hund för den art som lockat oss hit. Efter ett par varv runt det område med *Raphia*-palmer, som Lemon-breasted Canary är knuten till, flyger två individer snabbt över och är sedan borta. Vi är givetvis inte nöjda med detta, men beslutar i alla fall att avbryta sökandet för en annan art. Green Coucal visar sig betydligt mer samarbetsvillig och vi återkommer därmed snart till kanariefåglarna. Nu går det bättre och alla får se en snygg hane. "Once again we made history!"... Ett par timmar senare är vi framme i St. Lucia, där vi möts av en familjegrupp Banded Mongoose. Ute vid flodmynningen står ett gäng Pink-backed Pelicans tillsammans med 40 skrântärnor. Men det är inte därför vi är här. I närheten är det nämligen tänkt att Woodward's Batis ska spelas fram. Den lille rackaren är emellertid ordentligt svårjobbade, men till slut får även den bita i gräset. Under vårt sökande får vi äntligen se Natal Robin (tidigare endast hörd). Efter ytterligare en promenad kan vi även sätta X för Livingstone's Lourie och med utfört uppdrag smakar maten ypperligt bra. När vi senare på kvällen anländer till Eshowe får vi katastrofal inkvartering. P.g.a. missförstånd har vi nämligen blivit bokade på den sunkiga avdelningen för "backpackers". Undertecknad vill här passa på att än en gång be om ursäkt för detta!
- 23/11 I mulet väder och lite blåst lämnar vi Eshowe tillsammans med vår guide för dagen, Hamish McLaggan. Vi byter så småningom fordon till en 4-hjulsdriven buss, vilket är nödvändigt för att komma upp till Ngoye Forest. Denna vackra skog, som innan skövling breddade ut sig över hela regionen, omfattar nu endast 2000 hektar, men utgör i alla fall en fristad för många skogsarter. Mest uppmärksammas är Woodward's Barbet, som är helt endemisk för Ngoye Forest och vars totala population beräknas till 200 par. Efter flera försök får vi till slut alla se den realtvt oansenliga skäggöken. Andra trevliga arter är Olive Woodpecker, Yellow-streaked Bulbul, Chorister Robin och Blue-grey Flycatcher. Tillbaka nere på slättlandet får vi Wattle-eyed Flycatcher i en liten dunge. Richard's Bay blir resans sista lokal. Southern Brown-throated Weaver och African Pygmy Goose plockas planenligt in, men tyvärr hittar vi ingen Lesser Jacana. Brushane (50), goliat- och rallhäger (19!) samt små-, skägg- och vitvingade tärnor noteras. Efter utcheckning från George's Backpackers Hotel rullar vi söderut mot Durban. Ett par timmar senare anländer vi till flygplatsen. Avståndsmätaren visar 262 mil, vilket innebär att vi rullat nästan 800 mil i Sydafrika. Med en kvarts försening lyfter vi kl 18.25, men landar på utsatt tid i Johannesburg kl 19.20. Drygt två timmar därefter (med en halvtimmes försening) lyfter vi kl 21.50 och lämnar ett behagligt Sydafrika (17°C) med många oförglömliga intryck på näthinnan.
- 24/11 Tio timmar och fyrtio minuter senare (inklusive 25 minuters cirklande) landar vi i London kl 06.30. Temperaturen är 8°C, vilket är en bra förberedelse inför hemkomsten, där snö och minusgrader väntar. Eftersom vi ska till olika flygplatser i Sverige/Danmark tar vi avsked av Gert och Sören (Jägmarker) och delar upp oss destinationsvis. Därmed avslutas den gemensamma delen av resan. Flygningen till Stockholm avgår punktligt (kl 09.30) och redan 30 minuter före utsatt tid anländer vi till ett disigt Arlanda. Som underrubriken till denna rapport avslöjar var detta faktiskt historiens absolut sista resa i Bongo Naturresors regi. Det känns därför motiverat att avsluta med ett minnesord. Inget kan då passa bättre än att citera en under resan ofta använd mening signerad Sven "Frille" Fredriksson (legendarisk hornborgaprofil): "-Varje fågel är skön i det ögonblick den visar sig." Kom ihåg det!

Fåglar

Totalt såg vi 528 arter, varav 38 (av totalt 40) Sydafrika-endemer och 21 (av totalt 23) Sydafrika-nära-endemer. Av de totalt 161 Södra Afrika-endemerna och nära-endemerna är 145 möjliga att se i Sydafrika. Vi såg 133 av dem, vilket innebär att årets resa hamnar resultatmässigt högst, även om vi inte riktigt kunde matcha det totala antalet arter för två år sedan (546). Notera gärna att även de professionella guiderna i regionen är mycket imponerade av ett sådan't facit. **Fet** stil betecknar Södra Afrika-endem. I de fall där en "endem" sträcker sig något utanför Södra Afrika (Sydafrika, Lesotho, Swaziland, Namibia, Botswana, Zimbabwe och Moçambique) anges detta sist i art-texten.

Ostrich <i>Struthio camelus</i>	Totalt 8 observationsdagar. Talrikast Benfontain Farm 4/11.
Jackass Penguin <i>Spheniscus demersus</i>	50 Lambert's Bay 8/11, observerad på havsfågelturen 12/11, 1000 Boulder's Beach 12/11. Boulder's Beach hyser 3000 par och är en av tre fastlandskolonier (totalt 27 st). I början av 1990-talet beräknades totalpopulationen till 180 000, vilket innebär en nedgång med 90% sedan 1980 och 98% minskning under 1900-talet.
Great Crested Grebe <i>Podiceps cristatus</i>	5 Bloemhof Dam 2/11, 10 Verlorenvlei 9/11, 10 Strandfontein 10/11
Black-necked Grebe <i>Podiceps nigricollis</i>	Totalt 6 observationsdagar. Talrikast (300 ex) Strandfontein 10/11.
Little Grebe <i>Tachybaptus ruficollis</i>	Allmän och talrik.
Wandering Albatross <i>Diomedea exulans</i>	1 subad (2-3k) på havsfågelturen 12/11
Shy Albatross <i>Diomedea cauta</i>	100 på havsfågelturen 12/11
Salvin's Albatross <i>Diomedea salvini</i>	3 på havsfågelturen 12/11
Black-browed Albatross <i>D. melanophris</i>	200 på havsfågelturen 12/11
Atlantic Yellow-nosed Albatross <i>Diomedea chlororhynchos</i>	25 på havsfågelturen 12/11
Indian Yellow-nosed Albatross <i>D. bassi</i>	3 på havsfågelturen 12/11
Northern Giant Petrel <i>Macronectes halli</i>	15 på havsfågelturen 12/11
S. Giant Petrel <i>Macronectes giganteus</i>	10 på havsfågelturen 12/11
(Northern/Southern Giant Petrel <i>Macronectes halli/giganteus</i>)	3 Lambert's Bay 8/11, 15 på havsfågelturen 12/11
Pintado Petrel <i>Daption capense</i>	40 på havsfågelturen 12/11
Great-winged Petrel <i>Pterodroma macroptera</i>	15 på havsfågelturen 12/11
White-chinned Petrel <i>Procellaria aequinoctialis</i>	1 Lambert's Bay 8/11, 500 på havsfågelturen 12/11
Great Shearwater <i>Puffinus gravis</i>	5 på havsfågelturen 12/11
Sooty Shearwater <i>Puffinus griseus</i>	3 Lambert's Bay 8/11, 20 på havsfågelturen 12/11
British Storm-Petrel <i>Hydrobates pelagicus</i>	3 på havsfågelturen 12/11
Wilson's Storm-Petrel <i>Oceanites oceanicus</i>	10 på havsfågelturen 12/11
Black-bellied Storm-Petrel <i>Fregetta tropica</i>	100 på havsfågelturen 12/11
Eastern White Pelican <i>Pelecanus onocrotalus</i>	2 Verlorenvlei 9/11, 7 Rocherpan 9/11, 3 Strandfontein 10/11
Pink-backed Pelican <i>Pelecanus rufescens</i>	25 Mkuzi 20/11, 10 St. Lucia 22/11, 2 Richard's Bay 23/11
Cape Gannet <i>Morus capensis</i>	1000-tals Lambert's Bay 8/11, därutöver observerad på havsfågelturen 11/11 samt vid Cape Agulhas och Cape Point 12/11. Kolonin vid Lambert's Bay är den enda fastlandskolonin (av totalt sex). Den utgör 10% av den totala populationen som beräknas till 100 000 par. Kringströvande kapsulor (huvudsakligen ungfåglar) ses upp till Senegal-kusten.
Cape Cormorant <i>Phalacrocorax capensis</i>	Talrik Lambert's Bay 8/11 (ca 5000 ex) – Kapstaden 12/11. Den totala populationen beräknas till 280 000 par på 69 häckplatser. Övervintrande fåglar ses vid Angola-kusten.
Bank Cormorant <i>Phalacrocorax neglectus</i>	8 Lambert's Bay 8/11. Den totala populationen beräknas till 9000 par på 50 häckplatser.
Reed Cormorant <i>Phalacrocorax africanus</i>	Allmän vid inlandslokaler. Observerad 17 av 22 dagar.
Crowned Cormorant <i>Phalacrocorax coronatus</i>	30 Lambert's Bay 8/11, observerad på havsfågelturen 11/11. Den totala populationen beräknas till 2700 par på 48 häckplatser.
White-br. Cormorant <i>P. (carbo) lucidus</i>	Allmän. Observerad 13 av 22 dagar.
African Darter <i>Anhinga rufa</i>	Totalt 30 ex på 6 lokaler.

Grey Heron <i>Ardea cinerea</i>	Totalt 38 ex på 14 observationsdagar.
Black-headed Heron <i>Ardea melanocephala</i>	Totalt 52 ex på 16 observationsdagar.
Goliath Heron <i>Ardea goliath</i>	1 Bloemhof Dam 3/11, 1 Mkuzi 20/11, 1+1 Ndumo 21-22/11, 1 Richard's Bay 23/11
Purple Heron <i>Ardea purpurea</i>	2 Verlorenvlei 9/11, 1 Wakkerstroom 18/11, 1 Ndumo 21/11
Great White Egret <i>Egretta alba</i>	Totalt 15 ex på 5 observationsdagar.
Little Egret <i>Egretta garzetta</i>	Totalt 40 ex på 13 observationsdagar.
Intermediate Egret <i>Egretta intermedia</i>	4 Franklin Marsh 14/11, 2 Swamp 16/11, 2 Wakkerstroom 18/11, 1 Mkuzi 20/11
Cattle Egret <i>Bubulcus ibis</i>	Allmän och ofta talrik. Observerad 21 av 22 dagar.
Squacco Heron <i>Ardeola ralloides</i>	2 Ndumo 21/11, 19 Richard's Bay 23/11
Green-backed Heron <i>Butorides striatus</i>	1+2 Ndumo 21-22/11
Black-cr. Night-Heron <i>Nycticorax nycticorax</i>	1 Kapstaden 12/11, 4 Wakkerstroom 18/11, 1 Ndumo 22/11
Hamerkop <i>Scopus umbretta</i>	Totalt 20 ex på 10 observationsdagar. Skuggstorken bygger världens tyngsta fågelbon!
Woolly-necked Stork <i>Ciconia episcopus</i>	Totalt 19 ex vid Natal-kusten 20-23/11.
Open-billed Stork <i>Anastomus lamelligerus</i>	3 Mkuzi 20/11, 3 Ndumo 21/11
Marabou Stork <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	1 Mkuzi 20/11, 1 Ndumo 21/11
Yellow-billed Stork <i>Mycteria ibis</i>	15 Mkuzi 20/11, 20 Ndumo 21/11, 1 Ndumo – St. Lucia 22/11
Sacred Ibis <i>Threskiornis aethiopicus</i>	Allmän. Observerad 17 av 22 dagar.
Southern Bald Ibis <i>Geronticus calvus</i>	50 Sani Pass 15/11, 3 Underberg 16/11, 3+10 Wakkerstroom 17-18/11. Den totala populationen beräknas till 8000-10 000 individer.
Glossy Ibis <i>Plegadis falcinellus</i>	Totalt 100 ex på 12 observationsdagar. Talrikast (50 ex) Ndumo 21/11.
Hadedda Ibis <i>Bostrychia hagedash</i>	Allmän. Observerad 20 av 22 dagar. Oundvikligen hörd. Tillsammans med skrikhavsörnen den fågel i Afrika som alstrar mest decibel!
African Spoonbill <i>Platalea alba</i>	Totalt 80 ex på 10 observationsdagar.
Greater Flamingo <i>Phoenicopterus ruber</i>	20 Kamfersdam 3/11, 30 Lambert's Bay 8/11, totalt 150 ex (flera lokaler) Lambert's Bay – Kapstaden 9/11, 300 Strandfontein 10/11.
Lesser Flamingo <i>Phoenicopterus minor</i>	10 000 Kamfersdam 3-4/11
Fulvous Whistling-Duck <i>Dendrocygna bicolor</i>	50 Ndumo 21/11
White-faced Whistling-Duck <i>D. viduata</i>	Totalt 400 ex på 9 observationsdagar. Talrikast (300 ex) Ndumo 21/11.
White-backed Duck <i>Thalassornis leuconotus</i>	4 Franklin Marsh 14/11, 20 Underberg 16/11. En av Afrikas ovanligaste ankor.
Egyptian Goose <i>Alopochen aegyptiacus</i>	Allmän. Observerad 20 av 22 dagar.
South African Shelduck <i>Tadorna cana</i>	Totalt 75 ex på 6 obs-dagar 3-11/11. Populationen beräknas till ca 50 000 individer.
Yellow-billed Duck <i>Anas undulata</i>	Allmän. Observerad 14 av 22 dagar.
African Black Duck <i>Anas sparsa</i>	2 Bontebok 13/11, 1 Oribi Gorge 14/11, 1 Franklin Marsh 14/11, 1 Hella Hella 16/11. En av Afrikas mest svårsedda ankor.
Cape Teal <i>Anas capensis</i>	Totalt 5 observationsdagar 3-10/11. Talrikast (500 ex) Strandfontein 10/11.
Hottentot Teal <i>Anas hottentota</i>	3 Franklin Marsh 14/11, 20 Wakkerstroom 18/11, 1 Mkuzi 20/11, 5 Ndumo 21/11, 5 Richard's Bay 23/11
Red-billed Teal <i>Anas erythrorhynchos</i>	Totalt 9 observationsdagar 9-23/11.
Cape Shoveler <i>Anas smithii</i>	3 Verlorenvlei 9/11, 40 Rocherpan 9/11, 50 Strandfontein 10/11, 5 Underberg 16/11, 1 Richard's Bay 23/11. Förutom i Södra Afrika finns en liten population i Angola.
Southern Pochard <i>Netta erythrophthalma</i>	3 Kamfersdam 3/11, 3 Rocherpan 9/11, 40 Strandfontein 10/11, 5 Underberg 16/11, 1 Richard's Bay 23/11.
African Pygmy Goose <i>Nettapus auritus</i>	10 Richard's Bay 23/11
Knob-billed Duck <i>Sarkidiornis melanotos</i>	1 Ndumo 21/11
Spur-winged Goose <i>Plectropterus gambensis</i>	Allmän. Observerad 14 av 22 dagar.
Maccoa Duck <i>Oxyura maccoa</i>	6 Kamfersdam 3/11, 50 Strandfontein 10/11, 1 Underberg 16/11. Isolerad population i Södra Afrika. Finns i Etiopien – Tanzania.
Secretarybird <i>Sagittarius serpentarius</i>	1 V Griquatown 4/11, 1 Ladysmith 17/11, 2 Ithala 19/11. Denna säregna fågel stampar oftast ihjäl ormar till middag!
Bearded Vulture <i>Gypaetus barbatus</i>	4-5 Sani Pass 15/11. Totalt ca 100 par i Drakensbergen. Närmaste häckplats finns i Etiopien.
Cape Vulture <i>Gyps coprotheres</i>	5 Potberg 11/11. Den totala populationen beräknas till 4400 par och 12 000 individer. Kappamen är stadd i snabb minskning p.g.a. förgiftade åtlar avsedda för sjakaler.

Afr. White-backed Vulture <i>Gyps africanus</i>	Totalt 55 ex på 5 observationsdagar. Talrikast (40 ex) Mkuzi 20/11.
Yellow-billed Kite <i>Milvus (migrans) aegyptius</i>	Allmän förutom i Bushmanland. Totalt 15 observationsdagar.
Black-shouldered Kite <i>Elanus caeruleus</i>	Allmän. Totalt 80-90 ex på 18 observationsdagar.
Cuckoo Hawk <i>Aviceda cuculoides</i>	1 Ndumo 21/11
Verreaux's Eagle <i>Aquila verreauxii</i>	1 Kimberley – Witsand 4/11, 2 Akkerendam 7/11, 1 Potberg 11/11. Denna vackra örn lever nästan uteslutande av klippgrävlingar.
Tawny Eagle <i>Aquila rapax</i>	1 Benfontain Farm 4/11, 1 Kimberley – Witsand 4/11, 1 Ndumo 21/11
Wahlberg's Eagle <i>Aquila wahlbergi</i>	5 Mkuzi 20/11, 1+1 Ndumo 21-22/11
Booted Eagle <i>Hieraaetus pennatus</i>	1 Pofadder 6/11, 2 Akkerendam 7-8/11, 1 V Calvinia 8/11
Long-crested Eagle <i>Lophaetus occipitalis</i>	Totalt 8 ex 14-17/11.
Martial Eagle <i>Polemaetus bellicosus</i>	1 Pofadder 6/11. Denna imponerande kraftiga örn hugger t.o.m. små antiloper!
Crowned Eagle <i>Stephanoaetus coronatus</i>	1 par Oribi Gorge 14/11
Brown Snake-Eagle <i>Circaetus cinereus</i>	1 Mkuzi 20/11, 1 Bonamanzi 22/11
Black-br. Snake-Eagle <i>C. (gallicus) pectoralis</i>	1 NV Brandvlei 7/11, 1 Ndumo 21/11
Southern Banded Snake-Eagle <i>C. fasciolatus</i>	1 Ndumo 22/11
Bateleur <i>Terathopius ecaudatus</i>	2 Mkuzi 20/11, 1 Ndumo 21/11
African Fish-Eagle <i>Haliaeetus vocifer</i>	Totalt 13 ex på 7 observationsdagar. Denna högljudda örn (se Hadede Ibis) går under benämningen "the Voice of Africa".
Steppe Buzzard <i>Buteo buteo vulpinus</i>	Totalt 100-110 ex på 16 observationsdagar.
Forest Buzzard <i>Buteo trizonatus</i>	2 Grootvadersbos 13/11
Jackal Buzzard <i>Buteo rufofuscus</i>	Tämligen allmän. Totalt 50-55 ex på 10 observationsdagar 8-20/11.
African Goshawk <i>Accipiter tachiro</i>	2 Kirstenbosch 10/11, 1 Grootvadersbos 13/11, 1 Xumeni Forest 16/11, 2 Ndumo 22/11
Pale Chanting Goshawk <i>Melierax canorus</i>	Tämligen allmän i Bushmanland. Totalt 25 ex på 6 observationsdagar 3-8/11. 5% av populationen finns i Angola.
African Marsh Harrier <i>Circus ranivorus</i>	Totalt 17 ex på 10 observationsdagar 9-22/11.
Black Harrier <i>Circus maurus</i>	1 Vadrif – Verlorenvlei 9/11, 3 Weskus 9/11. Populationen beräknas till <1000 individer.
Gymnogene (Harrier Hawk) <i>Polyboroides typus</i>	1 Kirstenbosch 10/11, 1 Underberg 15/11, 1 Ithala 19/11, 3 Mkuzi – Ndumo 21/11, 1 Ngoye Forest 23/11
Osprey <i>Pandion haliaetus</i>	1 Swamp 16/11. En av världens mest spridda arter.
Lanner Falcon <i>Falco biarmicus</i>	3 Witsand – Pofadder 5/11, 1 Sani Pass 15/11
(Lanner/Peregrine <i>F. biarmicus/peregrinus</i>)	1 Akkerendam 7/11
Rock Kestrel <i>Falco (tinnunculus) rupicolus</i>	Totalt 40 ex på 10 observationsdagar. Bl.a. minimal könsdiformism talar för att denna form möjligen är en annan art än den europeiska tornfalken. Framtida soff-kryss måhända.
Greater Kestrel <i>Falco rupicoloides</i>	3 V Calvinia 8/11
Lesser Kestrel <i>Falco naumanni</i>	15 Johannesburg – Bloemhof 2/11, 1 Sandveld – Bloemhof 3/11, 8 Kimberley – Witsand 4/11 Större delen av världspopulationen övervintrar i Södra Afrika.
Pygmy Falcon <i>Polihierax semitorquatus</i>	1 Langberg 3/11, 7 SO Witsand 4/11, 3 O Witsand 5/11, 2 Pofadder 6/11. Den isolerade populationen i Södra Afrika häckar alltid(?) i socialvävarbon.
Crested Francolin <i>Francolinus sephaena</i>	Totalt 4 observationsdagar (Mkuzi – Ndumo) 19-22/11.
Greywing Francolin <i>Francolinus africanus</i>	5 Wakkerstroom 18/11
Redwing Francolin <i>F. levaillantii</i>	2 Hella Hella 16/11, 1 par med ungar Midmar Dam 17/11. Isolerad population i Södra Afrika.
Cape Francolin <i>Francolinus capensis</i>	Totalt 6 observationsdagar (huvudsakligen Western Cape) 7-13/11.
Natal Francolin <i>Francolinus natalensis</i>	2 Ithala 19/11. Finns även i södra Zambia.
Red-necked Francolin <i>Francolinus afer</i>	1 Grootvadersbos 13/11, 1 Potberg 13/11, 1 Weza 14/11, 1+1 Underberg 16/11
Swainson's Francolin <i>F. swainsonii</i>	2 Sandveld 3/11, 1 Midmar Dam 17/11, 6 Wakkerstroom 18/11. Finns även i södra Zambia.
Common Quail <i>Coturnix coturnix</i>	1 Franklin Marsh 14/11, 8 Underberg 16/11
Helmeted Guineafowl <i>Numida meleagris</i>	Allmän. Observerad 20 av 22 dagar.
Crested Guineafowl <i>Guttera pucherani</i>	20 Mkuzi 20-21/11, 50-60 Ndumo 21-22/11
Kurrichane Button-quail <i>Turnix sylvatica</i>	2 Ithala 19/11
African Rail <i>Rallus caerulescens</i>	2 Franklin Marsh 14/11
Black Crake <i>Amaurornis flavirostris</i>	7 Ndumo 21/11, 1 Richard's Bay 23/11
Red-chested Flufftail <i>Sarothura rufa</i>	2 Swamp 16/11
Buff-spotted Flufftail <i>Sarothura elegans</i>	2 Xumeni Forest 16/11
Purple Gallinule <i>Porphyrio porphyrio</i>	4 Strandfontein 10/11, 20 Wakkerstroom 18/11, 4 Ndumo 21/11

Common Moorhen <i>Gallinula chloropus</i>	Allmän i de flesta sötvatten med tätare vegetation. Observerad 9 av 22 dagar. Rörhönan är världens mest spridda fågelart, knappt en enda oceanisk ö undgår den.
Red-knobbed Coot <i>Fulica cristata</i>	Allmän i de flesta sötvatten. Observerad 14 av 22 dagar.
African Finfoot <i>Podica senegalensis</i>	2 Ndumo 22/11
Wattled Crane <i>Grus carunculatus</i>	2 ad + 1 juv Underberg 15/11. Världspopulationen beräknas till 7500 individer, varav 5500 i Zambia. I Sydafrika finns totalt ca 300 fåglar (110 par). Svårsedd i Etiopien och Centralafrika.
Blue Crane <i>Anthropoides paradiseus</i>	128+17 Agulhas-halvön 11+13/11, 2 Underberg – Wakkerstroom 17/11, 2 Wakkerstroom 20/11. Sydafrikas nationalfågel är stadd i snabb minskning p.g.a. starka jordbruksgifter. Populationen beräknas till 20 000 individer, varav 5000 på Agulhas-halvön.
S. Crowned Crane <i>Balearica regulorum</i>	14 Franklin Marsh 14/11, 10 Underberg 15/11, 2 Wakkerstroom 18/11
Kori Bustard <i>Ardeotis kori</i>	1 Pofadder 6/11
Stanley's Bustard <i>Neotis denhami</i>	16+1 Agulhas-halvön 11+13/11, 3 Ladysmith 17/11. Isolerad ras av Denham's Bustard.
Ludwig's Bustard <i>Neotis ludwigii</i>	1 Pofadder 6/11, 1 Pofadder – Brandvlei 7/11. Finns även i sydvästra Angola. Den totala populationen beräknas till ca 70 000 individer.
S. White-bellied Korhaan <i>Eupodotis cafra</i>	9 Ladysmith 17/11, 3 Ithala 19/11
Blue Korhaan <i>Eupodotis caerulescens</i>	15 Wakkerstroom 18/11. Den totala populationen beräknas till 1500-10 000 individer.
Karoo Korhaan <i>Eupodotis vigorsii</i>	2 Pofadder 6/11, 1 Brandvlei 7/11, 12 Agulhas-halvön 11/11. Den totala populationen beräknas till ca 100 000 individer.
Red-crested Korhaan <i>Eupodotis ruficrista</i>	3 Sandveld 3/11, 2 Benfontain Farm 4/11, 1 Witsand 5/11 Populationen i Södra Afrika är isolerad av miombobältet. Eventuellt egen art.
Black-bellied Korhaan <i>Eupodotis melanogaster</i>	2 Mkuzi 20/11, 3 Ndumo 21/11
Southern Black Korhaan <i>Eupodotis afra</i>	2 V Calvinia 8/11
N. Black Korhaan <i>Eupodotis afraoides</i>	Tämligen allmän Johannesburg – Pofadder med totalt 25 ex på 5 obs-dagar 2-6/11.
African Jacana <i>Actophilornis africanus</i>	1 Mkuzi 20/11, 5 Ndumo 21/11, 6 Ndumo – St. Lucia 22/11, 10 Richard's Bay 23/11
African Black Oystercatcher <i>Haematopus moquini</i>	Totalt 18 ex längs kusten från Lambert's Bay till Cape Agulhas. Den totala populationen beräknas till <5000 individer.
Pied Avocet <i>Avocetta curvirostra</i>	15 Lambert's Bay 8/11, 25 Rocherpan 9/11, 10 Strandfontein 10/11, 1 Mkuzi 20/11, 30 Ndumo 21/11
Black-winged Stilt <i>Himantopus himantopus</i>	Allmän. Totalt 200 ex på 13 observationsdagar.
Ringed Plover <i>Charadrius hiaticula</i>	20 Weskus 9/11
White-fronted Plover <i>Charadrius marginatus</i>	Totalt 30 ex på 5 observationsdagar. Talrikast (15 ex) Velddrif 9/11.
Chestnut-banded Plover <i>Charadrius pallidus</i>	6 Velddrif 9/11, 1 Weskus 9/11
Kittlitz's Plover <i>Charadrius pecuarius</i>	1 Akkerendam 7/11, 1 Lambert's Bay 8/11, 20 Vadrif 9/11, 7 Velddrif 9/11, 1 Weskus 9/11
Three-banded Plover <i>Charadrius tricollaris</i>	Totalt 23 ex på 9 observationsdagar.
Grey Plover <i>Pluvialis squatarola</i>	30 Weskus 9/11
Crowned Plover <i>Vanellus coronatus</i>	Allmän. Totalt 8 observationsdagar.
Lesser Black-winged Plover <i>Vanellus lugubris</i>	2 Ndumo 22/11
Blacksmith Plover <i>Vanellus armatus</i>	Allmän. Observerad 18 av 22 dagar.
Wattled Plover <i>Vanellus senegallus</i>	4 Ladysmith 17/11, 6 Wakkerstroom 18/11
Common Sandpiper <i>Actitis hypoleucos</i>	2 Akkerendam 7/11, 3 Mkuzi 20/11, 3 Ndumo 21/11, 1 Richard's Bay 23/11
Green Sandpiper <i>Tringa ochropus</i>	2 Ndumo 21/11
Wood Sandpiper <i>Tringa glareola</i>	2 Underberg 16/11, 10 Wakkerstroom 18/11, 1 Mkuzi 20/11, 8 Ndumo 21/11
Marsh Sandpiper <i>Tringa stagnatilis</i>	1 Strandfontein 10/11, 2 Mkuzi 20/11, 50 Ndumo 21/11
Common Greenshank <i>Tringa nebularia</i>	Totalt 14 ex på 7 observationsdagar.
Curlew Sandpiper <i>Calidris ferruginea</i>	Totalt 4 observationsdagar. Talrikast (100-tals ex på flera lokaler) 9/11.
Little Stint <i>Calidris minuta</i>	Totalt 7 observationsdagar. Talrikast (100-tals ex på flera lokaler) 9/11.
Sanderling <i>Calidris alba</i>	6 Weskus 9/11, 1 Struisbaai Plaat 11/11, 2 Mkuzi 20/11, 1 Ndumo 21/11
Ruff <i>Philomachus pugnax</i>	Totalt 250 ex på 8 observationsdagar.
Ethiopian Snipe <i>Gallinago nigripennis</i>	1 Franklin Marsh, 1 Swamp 16/11, 70 Wakkerstroom 18/11
Eurasian Curlew <i>Numenius arquata</i>	1 Weskus 9/11
Whimbrel <i>Numenius phaeopus</i>	2 Weskus 9/11, 1 St. Lucia 22/11
Grey Phalarope <i>Phalaropus fulicarius</i>	2 på havsfågelturen 12/11

Spotted Dikkop <i>Burhinus capensis</i>	2 Benfontain Farm 4/11, 1 S Lambert's Bay 9/11, 2 Ithala 19/11. Dikkop är afrikaans och betyder faktiskt tjockskalle!
Water Dikkop <i>Burhinus vermiculatus</i>	2 Mkuzi 20/11, 8 Ndumo 21/11, 1 Bonamanzi 22/11
Burchell's Courser <i>Cursorius rufus</i>	2 Benfontain Farm 4/11. Denna fåtaliga och notoriskt svåra art finns även i sydvästra Angola.
Double-banded Courser <i>Smutornis africanus</i>	5 Benfontain Farm 4/11, 1 Kimberley – Witsand 4/11, 1 Pofadder – Brandvlei 7/11
Red-winged Pratincole <i>Glareola pratincola</i>	10 Mkuzi 20/11, 1 Ndumo 21/11
Arctic Skua <i>Stercorarius parasiticus</i>	10 på havsfågelturen 12/11
Long-tailed Skua <i>Stercorarius longicaudus</i>	3 på havsfågelturen 12/11
Pomarine Skua <i>Stercorarius pomarinus</i>	2 på havsfågelturen 12/11
Subantarctic Skua <i>Catharacta antarctica</i>	8 på havsfågelturen 12/11
Kelp Gull <i>Larus dominicanus</i>	Observerad med åtskilliga hundra ex dagligen vid Kap-kusten 8-12/11.
Grey-headed Gull <i>Larus cirrocephalus</i>	Totalt 4 observationsdagar, varav 3 i inlandet 2-4/11.
Hartlaub's Gull <i>Larus hartlaubii</i>	Allmän och talrik längs (väst-)kusten 8-12/11. Totalt finns ca 12 000 par på 50 häckplatser.
Sabine's Gull <i>Larus sabini</i>	15 på havsfågelturen 12/11
Caspian Tern <i>Sterna caspia</i>	40 St. Lucia 22/11, därutöver 15 ex på 4 lokaler.
Swift (Greater Crested) Tern <i>Sterna bergii</i>	Totalt 6 observationsdagar. Talrik.
Sandwich Tern <i>Sterna sandwichensis</i>	Totalt 5 observationsdagar. Talrik.
Common Tern <i>Sterna hirundo</i>	Totalt 4 observationsdagar. Talrik.
Arctic Tern <i>Sterna paradisaea</i>	1 Lambert's Bay 8/11, 20 på havsfågelturen 12/11
Damara Tern <i>Sterna balaenarum</i>	3 Struisbaai Plaat 11/11. Svår i Sydafrika, lättare i Namibia. Övervintrar delvis i Västafrika.
Little Tern <i>Sterna albifrons</i>	2 Cape Agulhas 11/11, 15 Richard's Bay 23/11
Whiskered Tern <i>Chlidonias hybridus</i>	4 Kamfersdam 3/11, 10 Rocherpan 9/11, 20 Franklin Marsh 14/11, 2 Underberg 16/11, 1 Mkuzi 20/11, 10 Richard's Bay
White-winged Tern <i>Chlidonias leucopterus</i>	100's Bloemhof Dam 2-3/11, 1 Kamfersdam 3/11, 15 Mkuzi 20/11, 40 Richard's Bay 23/11
Namaqua Sandgrouse <i>Pterocles namaqua</i>	Totalt 70 ex på 3 observationsdagar (Pofadder 5/11 – Brandvlei 7/11).
Feral Pigeon <i>Columba livia</i>	Allmän. Observerad 18 av 22 dagar.
Rock (Speckled) Pigeon <i>Columba guinea</i>	Allmän. Observerad 16 av 22 dagar.
Rameron (Olive) Pigeon <i>Columba arquatrix</i>	5 Die Hel 9/11, 10 Kirstenbosch 9/11, 2 Grootvadersbos 13/11, 5 Oribi Gorge 14/11, 5 Xumeni Forest 16/11, 10-15 Ngoye Forest 23/11
Red-eyed Dove <i>Streptopelia semitorquata</i>	Sparsam i Bushmanland, annars allmän. Observerad 18 av 22 dagar.
Cape Turtle-Dove <i>Streptopelia capicola</i>	Mycket allmän. Observerad dagligen. Dess läte utgör oundviklig ljudkuliss i Afrika-filmer.
Laughing Dove <i>Streptopelia senegalensis</i>	Mycket allmän. Observerad dagligen.
Namaqua Dove <i>Oena capensis</i>	Allmän i väster. Observerad dagligen 2-11/11.
Green-spotted Dove <i>Turtur calchospilos</i>	Allmän i östra KwaZulu-Natal 19-22/11.
Tambourine Dove <i>Turtur tympanistria</i>	Allmän i östra KwaZulu-Natal. Totalt 8 observationsdagar.
Cinnamon Dove <i>Aplopelia larvata</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 2 Ngoye Forest 23/11
African Green Pigeon <i>Treron calva</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 2+5 Ndumo 21-22/11, 3 St. Lucia 22/11
Cape Parrot <i>Poicephalus robustus</i>	2 Xumeni Forest 16/11 Skogsskövling och burhandel hotar. Populationen understiger 500 individer!
Rosy-faced Lovebird <i>Agapornis roseicollis</i>	7 SO Kakamas 5/11. Svår i Sydafrika, lättare i Namibia. Finns även i sydvästra Angola.
Knysna Lourie <i>Tauraco corythaix</i>	10 Oribi Gorge 14/11, 3 Xumeni Forest 16/11
Livingstone's Lourie <i>Tauraco livingstonii</i>	5 St. Lucia 22/11
Purple-crested Lourie <i>T. porphyreolophus</i>	Totalt 35 ex på 5 observationsdagar 19-23/11 i östra KwaZulu-Natal.
Red-chested Cuckoo <i>Cuculus solitarius</i>	Allmän Kapstaden – KwaZulu-Natal. Totalt 12 observationsdagar. Parasiterar huvudsakligen på Cape Robin.
Black Cuckoo <i>Cuculus clamosus</i>	Totalt 18 ex på 9 observationsdagar.
Jacobin Cuckoo <i>Clamator jacobinus</i>	3 Benfontain farm 4/11, 1 Witsand 5/11, 1 Ndumo 21/11. Parasiterar på bulbyler.
Emerald Cuckoo <i>Chrysococcyx cupreus</i>	2 Oribi Gorge 14/11, 2 Xumeni Forest 16/11, 2 Ithala 19/11, 1 Ndumo 22/11, 1 Ngoye 23/11
Klaas's Cuckoo <i>Chrysococcyx klaas</i>	3 Ithala 19/11, 2 Mkuzi 20/11, 2 Ndumo 22/11
Diederik Cuckoo <i>Chrysococcyx caprius</i>	Allmän. Observerad 16 av 22 dagar.

Green Coucal <i>Ceutnochares aereus</i>	2 Bonamanzi 22/11
Burchell's Coucal <i>Centropus burchelli</i>	Totalt 9 observationsdagar, huvudsakligen i östra KwaZulu-Natal.
Barn Owl <i>Tyto alba</i>	1 ad + 2 ungar S Velddrif 9/11
Wood Owl <i>Strix woodfordii</i>	2 Swellendam 12-13/11, 1 Ndumo 21/11
African Scops Owl <i>Otus senegalensis</i>	2 Ndumo 21/11
White-faced Owl <i>Otus leucotis</i>	1 Mkuzi 20/11
Cape Eagle-Owl <i>Bubo capensis</i>	1 Akkerendam 7/11
Spotted Eagle-Owl <i>Bubo africanus</i>	Totalt 15 ex på 6 observationsdagar. Talrikast (8 ex) Pofadder – Brandvlei 7/11.
Giant (Verreaux's) Eagle-Owl <i>Bubo lacteus</i>	2 Sandveld 3/11, 1 Mkuzi 20/11
Pel's Fishing Owl <i>Scotopelia peli</i>	1 Ndumo 22/11
Fiery-necked Nightjar <i>Caprimulgus pectoralis</i>	5 Mkuzi 20/11, 6+1 Ndumo 21-22/11
Moçambique Nightjar <i>Caprimulgus fossi</i>	1 Mkuzi 20/11, 1 Ndumo 21/11
African Black Swift <i>Apus barbatus</i>	Observerad 13 av 22 dagar.
Bradfield's Swift <i>Apus bradfieldi</i>	15+20 Kimberley 3-4/11
White-rumped Swift <i>Apus caffer</i>	Tämligen allmän. Totalt 12 observationsdagar.
Horus Swift <i>Apus horus</i>	4 Sani Pass 15/11
Little Swift <i>Apus affinis</i>	Allmän och ofta talrik, speciellt under broar. Observerad 20 av 22 dagar.
Alpine Swift <i>Apus melba</i>	Totalt 60-70 ex på 6 observationsdagar.
African Palm Swift <i>Cypsiurus parvus</i>	Totalt 4 ex på 3 observationsdagar 2-5/11, 20 Ndumo – St. Lucia 22/11.
Speckled Mousebird <i>Colius striatus</i>	Totalt 8 observationsdagar.
White-backed Mousebird <i>Colius colius</i>	Allmän i väster. Totalt 85 ex på 7 observationsdagar 3-11/11.
Red-faced Mousebird <i>Urocolius indicus</i>	Totalt 10 observationsdagar.
Narina Trogon <i>Apaloderma narina</i>	1 Grootvadersbos 13/11, totalt 15 ex på 6 observationsdagar i KwaZulu-Natal.
Pied Kingfisher <i>Ceryle rudis</i>	Totalt 15 ex på 6 observationsdagar.
Giant Kingfisher <i>Ceryle maxima</i>	1 Underberg 15/11, 1 Hella Hella 16/11, 1 Wakkerstroom 18/11, 1 St. Lucia 22/11
Malachite Kingfisher <i>Alcedo cristata</i>	2 Riverton 3/11, 1 Ndumo 21/11, 1 Richard's Bay 23/11
African Pygmy Kingfisher <i>Ispidina picta</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 1 Ithala 19/11, 1 Mkuzi 20/11, 1 Ngoye Forest 23/11
Woodland Kingfisher <i>Halcyon senegalensis</i>	3+2 Ndumo 21-22/11
Brown-hooded Kingfisher <i>Halcyon albiventris</i>	Totalt 14 ex på 7 observationsdagar 13-22/11.
Striped Kingfisher <i>Halcyon chelicuti</i>	2 Mkuzi 20/11, 2 Ndumo 21-22/11
European Bee-eater <i>Merops apiaster</i>	Totalt 200 ex på 10 observationsdagar. Talrikast (100 ex) Ndumo 21/11.
Blue-cheeked Bee-eater <i>Merops persicus</i>	2 Mkuzi 20/11, 5 Ndumo 21/11
White-fronted Bee-eater <i>Merops bullockoides</i>	2 V Mkuzi 19/11, 15 Ndumo 21/11
Little Bee-eater <i>Merops pusillus</i>	4 Mkuzi 20/11
Swallow-tailed Bee-eater <i>Merops hirundineus</i>	1 O Witsand 4/11, 4 Witsand 5/11
Lilac-breasted Roller <i>Coracias caudata</i>	3 Ndumo 21-22/11
Broad-billed Roller <i>Eurystomus glaucurus</i>	2 Mkuzi 20/11, 2+1 Ndumo 21-22/11
Red-billed Wood-Hoopoe <i>Phoeniculus purpureus</i>	4 Oribi Gorge 14/11, 7 Mkuzi 20/11, 5+4 Ndumo 21-22/11
Gr. Scimitarbill <i>Rhinopomastus cyanomelas</i>	2 Sandveld 3/11, 10 Witsand – Pofadder 5/11
African Hoopoe <i>Upupa africana</i>	Totalt 45-50 ex på 10 observationsdagar.
Trumpeter Hornbill <i>Bucanistes bucinator</i>	Totalt 6 observationsdagar i östra KwaZulu-Natal. Talrikast (30 ex) Mkuzi 20/11.
S. Yellow-billed Hornbill <i>Tockus leucomelas</i>	1 Witsand 5/11, 1 Ithala 19/11, 3 Mkuzi 20/11
Crowned Hornbill <i>Tockus alboterminatus</i>	3 Oribi Gorge 14/11, 1 Ithala 19/11, 1 Ndumo 21/11, 2 Eshowe 23/11
Scaly-throated Honeyguide <i>Indicator variegatus</i>	2 Mkuzi 20/11
Lesser Honeyguide <i>Indicator minor</i>	1 Sandveld 3/11, 1 Potberg 11/11, 2 Hella Hella 16/11, 3 Itala 19/11, 1 Ndumo 22/11, 1 Bonamanzi 22/11

Black-collared Barbet <i>Lybius torquatus</i>	Totalt 20 ex på 7 observationsdagar i KwaZulu-Natal 14-23/11.
Acacia Pied Barbet <i>Tricholaema leucomelas</i>	Allmän i väster. Totalt 6 observationsdagar 3-8/11.
White-eared Barbet <i>Stactolaema leucotis</i>	10 Mkuzi 20/11, 2 St. Lucia 22/11, 2 Ngoye Forest 23/11
Woodward's Barbet <i>Stactolaema woodwardi</i>	3 Ngoye Forest 23/11
Red-fronted Tinker-Barbet <i>Pogolius pusillus</i>	Totalt 7 observationsdagar i östra KwaZulu-Natal.
Golden-rumped Tinker-Barbet <i>P. bilineatus</i>	5 Mkuzi 20/11, 3 Ndumo 22/11
Crested Barbet <i>Trachyponus vaillanti</i>	3 Sandveld 3/11, 1 Riverton 3/11, 1 O Witsand 4/11, 1 Ithala 19/11
Ground Woodpecker <i>Geocolaptes olivaceus</i>	2 S Clanwilliam 8/11, 1 Sir Lowry's Pass 10/11, 10 Sani Pass 15/11
Knysna Woodpecker <i>Campethera notata</i>	1 Potberg 11/11, 1 Grootvadersbos 13/11
Golden-tailed Woodpecker <i>C. abingoni</i>	1 Witsand 5/11, totalt 18 ex på 5 observationsdagar i östra KwaZulu-Natal 19-23/11.
Cardinal Woodpecker <i>Dendropicos fuscescens</i>	Totalt 15 ex på 7 observationsdagar.
Olive Woodpecker <i>Mesopicos griseocephalus</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 1 Ithala 19/11, 1 Ngoye Forest 23/11. Isolerad population.
Red-throated Wryneck <i>Jynx ruficollis</i>	1 Sani Pass 15/11, 1 Underberg 17/11, 1 Wakkerstroom 18/11. Isolerad population.
African Broadbill <i>Smithornis capensis</i>	2 Oribi Gorge 14/11
Melodious Lark <i>Mirafra cheniana</i>	2 Ladysmith 17/11
Rufous-naped Lark <i>Mirafra africana</i>	Tämligen allmän. Totalt 7 observationsdagar.
Agulhas Clapper Lark <i>Mirafra marjoriae</i>	15 Agulhas-halvön 11/11
Cape Clapper Lark <i>Mirafra apiata</i>	1 Vadrif 9/11
Eastern Clapper Lark <i>Mirafra fasciolata</i>	2 Johannesburg – Sandveld 2/11, 5 Benfontain Farm 4/11. Finns även i södra Zambia.
Fawn-coloured Lark <i>Mirafra africanoides</i>	3 Benfontain Farm 4/11, 7 Witsand 5/11
Sabota Lark <i>Mirafra sabota</i>	3 Sandveld 3/11, 1 Langberg 3/11, 1 Benfontain Farm 4/11, 2 Pofadder 6/11, 1 Brandvlei 7/11, 1 Mkuzi 20/11. Den västliga formen <i>naevia</i> , Bradfield's Lark, ges ibland egen artstatus, bl.a. grundat på grövre näbb och torrare habitatval. Finns även i Angola.
Rudd's Lark <i>Heteromirafra ruddi</i>	3 Wakkerstroom 18/11. Den totala populationen beräknas till 1500-5000 individer.
Karoo Lark <i>Certhilauda albescens</i>	2 S Velddrif 9/11
Red Lark <i>Certhilauda burra</i>	2 Pofadder 6/11
Agulhas Long-billed Lark <i>C. brevirostris</i>	5 Agulhas-halvön 11/11
Cape Long-billed Lark <i>C. curvirostris</i>	1 Vadrif 9/11
Eastern Long-billed Lark <i>C. semitorquata</i>	4 Wakkerstroom 18/11
Karoo Long-billed Lark <i>C. subcoronata</i>	15 Pofadder 6/11, 5 Brandvlei 7/11
Spike-heeled Lark <i>Chersomanes albofasciata</i>	Tämligen allmän. Totalt 6 observationsdagar.
Red-capped Lark <i>Calandrella cinerea</i>	Allmän. Totalt 8 observationsdagar.
Pink-billed Lark <i>Spizocorys conirostris</i>	4 Benfontain Farm 4/11. Varierar i antal likt fjälllämmeln. På ett par år kan populationen tio-tjugofaldigas för att sedan krascha. Finns även i västra Zambia.
Botha's Lark <i>Spizocorys fringillaris</i>	2 Wakkerstroom 18/11. Den totala populationen beräknas till 1000-20 000 individer.
Sclater's Lark <i>Spizocorys sclateri</i>	15 Pofadder 6/11, 30 Brandvlei 7/11
Stark's Lark <i>Spizocorys starki</i>	2 Benfontain farm 4/11. Finns även vid kusten i sydvästra Angola.
Large-billed Lark <i>Galerida magnirostris</i>	1 Benfontain Farm 4/11, totalt 20 ex Calvinia – Kapstaden 8-9/11, allmän Agulhas-halvön 11/11, 2 Sani Pass 15/11.
Grey-backed Finch-Lark <i>Eremopterix verticalis</i>	Totalt 100 ex på 5 obs-dagar i Bushmanland 4-8/11, 2 Agulhas-halvön 11/11. Finns även i södra Angola och södra Zambia.
Black-eared Finch-Lark <i>E. australis</i>	1 Brandvlei 7/11
European (Barn) Swallow <i>Hirundo rustica</i>	Allmän. Observerad alla dagar utom 12/11 (havsfågelturen).
White-throated Swallow <i>Hirundo albicollis</i>	Allmän. Observerad 14 av 22 dagar.
Blue Swallow <i>Hirundo atrocaerulea</i>	2 Weza 14/11, 5 Hella Hella 16/11. Totalt ca 50 par i Sydafrika och Swaziland. P.g.a. sin sällsynthet och skönhet en av de mest eftersökta arterna i regionen.
Wire-tailed Swallow <i>Hirundo smithii</i>	3 Ndumo 21/11
Pearl-breasted Swallow <i>Hirundo dimidiata</i>	2 Bontebok 13/11
Red-breasted Swallow <i>Hirundo semirufa</i>	4 Sandveld 3/11, 3 Ithala 19/11
Gr. Striped Swallow <i>Hirundo cucullata</i>	Allmän. Observerad 14 av 22 dagar.
Lesser Striped Swallow <i>Hirundo abyssinica</i>	Allmän i östra KwaZulu-Natal 14-23/11.
S. African Cliff Swallow <i>Hirundo spilodera</i>	Talrik i anslutning till kolonier under broar. Observerad hälften av resans dagar.
(Afr.) Rock Martin <i>Ptyonoprogne fuligula</i>	Allmän i närheten av klippig terräng. Totalt 12 obs-dagar. Talrikast (100 ex) Sani Pass 15/11.
House Martin <i>Delichon urbica</i>	1 Sandveld 3/11
Grey-rumped Swallow <i>Pseudhirundo griseopyga</i>	14 Ndumo 22/11
Sand Martin <i>Riparia riparia</i>	5 Ndumo 22/11

Brown-throated Martin <i>Riparia paludicola</i>	Totalt 12 observationsdagar. Talrikast (1000-tals ex!) Verlorenvlei 9/11.
Banded Martin <i>Riparia cincta</i>	Totalt 30 ex på 5 observationsdagar. Talrikast (20 ex) Wakkerstroom 18/11.
Black Saw-wing <i>Psalidoprocne holomelas</i>	Totalt 50 ex på 7 observationsdagar Kapstaden – KwaZulu-Natal (9-22/11).
Black Cuckoo-Shrike <i>Campephaga flava</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 1 Hella Hella 16/11, 3 Ithala 19/11, 1 Mkuzi 20/11, 1 Ndumo 21/11
Grey Cuckoo-Shrike <i>Coracina caesia</i>	2 Grootvadersbos 13/11, 1 Xumeni Forest 16/11
Fork-tailed Drongo <i>Dicrurus adsimilis</i>	Allmän. Observerad 14 av 22 dagar.
Square-tailed Drongo <i>Dicrurus ludwigii</i>	2 Oribi Gorge 14/11, 8 Mkuzi 20/11, 10 Ndumo 21-22/11, 5 Ngoye Forest 23/11
Black-headed Oriole <i>Oriolus larvatus</i>	10 Oribi Gorge 14/11, 2 Xumeni Forest 16/11, 4 Hella Hella 16/11, 1 Ngoye Forest 23/11
Black Crow (Cape Rook) <i>Corvus capensis</i>	Totalt 9 observationsdagar.
Pied Crow <i>Corvus albus</i>	Allmän. Observerad 17 av 22 dagar.
House Crow <i>Corvus splendens</i>	1 Kapstaden 9/11, 1 Durban 13/11. Huskråkan har invandrat med fartyg från Indien.
White-necked Raven <i>Corvus albicollis</i>	Totalt 15 ex på 8 observationsdagar, oftast i närheten av bergstrakter.
Southern Grey Tit <i>Parus afer</i>	2 Vadrif 9/11, 1 Verlorenvlei 9/11, 6 Sani Pass 15/11
Ashy Tit <i>Parus cinerascens</i>	7 Sandveld 3/11, 8 Benfontain Farm 4/11, 6 Witsand 5/11
Southern Black Tit <i>Parus niger</i>	5 Oribi Gorge 14/11, 4 Xumeni Forest 16/11, 10 Itala 19/11, totalt 20-25 ex Natal-kusten 19-22/11.
Cape Penduline Tit <i>Anthoscopus minutus</i>	1 S Velddrif 9/11
Grey Penduline Tit <i>Anthoscopus caroli</i>	4 Mkuzi 20/11, 2 Ndumo 21/11
Arrow-marked Babbler <i>Turdoides jardineii</i>	3 Ithala 19/11
Bush Blackcap <i>Lioptilus nigricapillus</i>	7 Sani Pass 15/11, 4 Xumeni Forest 16/11, 2 Wakkerstroom 18/11
Cape Bulbul <i>Pycnonotus capensis</i>	Allmän Calvinia – Agulhas-halvön 7-13/11.
Afr. Red-eyed Bulbul <i>Pycnonotus nigricans</i>	Allmän Free State – Northern Cape. Observerad dagligen 2-6/11. Finns även i södra Angola och södra Zambia.
Black-eyed Bulbul <i>Pycnonotus barbatus</i>	Allmän KwaZulu-Natal. Observerad dagligen 14-23/11. Afrikas vanligaste tätting finns i de flesta biotoper över hela kontinenten.
Terrestrial Bulbul <i>Phyllastrephus terrestris</i>	4 Xumeni Forest 16/11, 2 Mkuzi 20/11, 8 Ndumo 22/11
Yellow-streaked Bulbul <i>P. flavostriatus</i>	3 Ngoye Forest 23/11
Sombre Bulbul <i>Andropadus importunus</i>	Allmän Kapstaden – Natal-kusten. Totalt 8 observationsdagar.
Yellow-bellied Bulbul <i>Chlorochicla flaviventris</i>	10 Mkuzi 19-20/11
Yellow-spotted Nicator <i>Nicator gularis</i>	1 Ithala 19/11, 10 Mkuzi 20-21/11, 5 Ndumo 21-22/11
Kurrichane Thrush <i>Turdus libonyana</i>	1 Mkuzi 20/11, 7 Ndumo 21-22/11
Karoo Thrush <i>Turdus smithii</i>	Tämligen allmän i väster 2-8/11.
Southern Olive Thrush <i>Turdus olivaceus</i>	Tämligen allmän från Kapstaden och österut. Ersätts av Karoo Thrush i nordöstra KwaZulu-Natal. Totalt 7 observationsdagar 9-17/11.
Spotted Ground-Thrush <i>Zoothera guttata</i>	1 Oribi Gorge 14/11. Isolerad population i Södra Afrika.
Orange Ground-Thrush <i>Zoothera gurneyi</i>	3 Xumeni Forest 16/11
Groundscraper Thrush <i>Turdus litsitsirupa</i>	5 Sandveld 2-3/11
Cape Rock-Thrush <i>Monticola rupestris</i>	3 Sani Pass 15/11
Sentinel Rock-Thrush <i>Monticola explorator</i>	10 Sani Pass 15/11
Short-toed Rock-Thrush <i>M. brevipes</i>	1 Langberg 3/11. Finns även i sydvästra Angola.
Mountain Chat <i>Oenanthe monticola</i>	1 Langberg 3/11, 3 Witsand – Pofadder 5/11, 8 Pofadder 6/11, 5 Wakkerstroom 18/11. Finns även i sydvästra Angola.
Capped Wheatear <i>Oenanthe pileata</i>	3 Benfontain Farm 4/11, 1 Lambert's Bay 8/11, 8 Lambert's Bay – Kapstaden 9/11, 20 Agulhas-halvön 11/11
Buff-streaked Chat <i>Oenanthe bifasciata</i>	2 Sani Pass 15/11, 2 Wakkerstroom 18/11
Familiar Chat <i>Cercomela familiaris</i>	Allmän i väster, men även noterad Agulhas-halvön och Ithala. Totalt 9 obs-dagar.
Tractrac Chat <i>Cercomela tractrac</i>	8 Pofadder 6/11, 2 Brandvlei 7/11. Finns även i sydvästra Angola.
Sickle-winged Chat <i>Cercomela sinuata</i>	7 Sani Pass 15/11
Karoo Chat <i>Cercomela schlegelii</i>	Totalt 20-25 ex i Bushmanland 5-8/11. Finns även i sydvästra Angola.
Southern Ant-eating Chat <i>Myrmecocichla formicivora</i>	Allmän och observerad dagligen Johannesburg – Kapstaden 2-9/11, 5 Agulhas-halvön 11/11, 5 Wakkerstroom 20/11.
Afr. Stonechat <i>Saxicola (torquata) axillaris</i>	Allmän förutom i väster. Totalt 10 observationsdagar.

Chorister Robin <i>Cossypha dichroa</i>	3 Oribi Gorge 14/11, 3 Xumeni Forest 16/11, 7 Ngoye Forest 23/11
Heuglin's Robin <i>Cossypha heuglini</i>	3 Ndumo 22/11
Natal Robin <i>Cossypha natalensis</i>	Allmän i skogarna i östra KwaZulu-Natal. Totalt 6 observationsdagar.
Cape Robin <i>Cossypha caffra</i>	Allmän. Observerad 14 av 22 dagar.
Afr. White-throated Robin <i>C. humeralis</i>	1 Ithala 19/11, 2 Mkuzi 20/11
Starred Robin <i>Pogonocichla stellata</i>	3 Oribi Gorge 14/11
Cape Rockjumper <i>Chaetops frenatus</i>	2-3 Sir Lawry's Pass 10/11
Orange-breasted Rockjumper <i>C. aurantius</i>	10 Sani Pass 15/11. De två "klipphopparna" utgör ett endemiskt släkte för Sydfrika/Lesotho.
White-browed Robin <i>E. leucophrys</i>	4 Ithala 19/11, 4 Mkuzi 19-20/11, 5 Ndumo 21-22/11
Karoo Robin <i>Erythropygia coryphoeus</i>	Allmän i väster. Totalt 6 observationsdagar.
Kalahari Robin <i>Erythropygia paena</i>	Allmän Sandveld – Witsand 3-5/11. Finns även i södra Angola.
Brown Robin <i>Erythropygia signata</i>	5 Oribi Gorge 14/11
Eastern Bearded Robin <i>E. quadrivirgata</i>	2 Mkuzi 19-20/11
Common Tit-babbler <i>Parisoma subcaeruleum</i>	Allmän i väster och söder. Totalt 7 observationsdagar 2-13/11.
Layard's Tit-babbler <i>Parisoma layardi</i>	2 O Witsand 4/11, 7 Akkerendam 7-8/11, 1 S Clanwilliam 8/11, 1 Sani Pass 15/11
Cape Reed Warbler <i>Acrocephalus gracilirostris</i>	Allmän vid sjöar och vattendrag. Totalt 20 ex på 7 observationsdagar.
African Marsh Warbler <i>A. baeticus</i>	Allmän i lämplig biotop. Totalt 20 ex på 8 observationsdagar.
African Yellow Warbler <i>Chloroptera natalensis</i>	1 Franklin Marsh 14/11, 2 Underberg – Sani Pass 15/11, 1 Hella Hella 16/11, 1 Swamp 16/11, 1 Midmar Dam 17/11, 2 Wakkerstroom 18/11
African Sedge Warbler <i>B. baboecala</i>	Allmän vid sjöar och vattendrag. Totalt 25 ex på 8 observationsdagar.
Barratt's Warbler <i>Bradypterus barratti</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 10 Sani Pass 15/11, 5 Xumeni Forest 16/11
Knysna Warbler <i>Bradypterus sylvaticus</i>	3 Die Hel 9/11, 1 Grootvadersbos 13/11
Victorin's Warbler <i>Bradypterus victorini</i>	10 Grootvadersbos 13/11
Broad-tailed Warbler <i>Schoenicola brevirostris</i>	1 Sani Pass 15/11, 2 Hella Hella 16/11
Willow Warbler <i>Phylloscopus trochilus</i>	Totalt 15 ex på 7 observationsdagar.
Yellow-throated Warbler <i>P. ruficapillus</i>	1 Grootvadersbos 13/11, 4 Oribi Gorge 14/11, 8 Xumeni Forest 16/11.
Bar-throated Apalis <i>Apalis thoracica</i>	Totalt 45-50 ex på 6 observationsdagar.
Yellow-breasted Apalis <i>Apalis flavida</i>	Allmän i KwaZulu-Natal. Totalt 6 observationsdagar 16-23/11.
Rudd's Apalis <i>Apalis ruddi</i>	7 Mkuzi 19-20/11
Long-billed Crombec <i>Sylvietta rufescens</i>	Tämligen allmän. Totalt 35 ex på 10 observationsdagar.
Yellow-bellied Eremomela <i>E. icteropygialis</i>	1 Sandveld 3/11, 2 Witsand 5/11, 3 Pofadder 6/11, 1 Brandvlei 7/11
Karoo Eremomela <i>Eremomela gregalis</i>	1 Brandvlei 7/11
Green-backed Bleating Warbler <i>Camaroptera brachyura</i>	Allmän KwaZulu-Natal. Totalt 8 observationsdagar 14-23/11. "Leksaks-trumpeten" är Södra Afrikas vanligaste "skulsångare".
Cinnamon-breasted Warbler <i>Euryptila subcinnamomea</i>	2 Pofadder 6/11
Grassbird <i>Sphenoeacus afer</i>	Totalt 25 ex på 8 observationsdagar (Kapstaden 9/11 – Ithala 19/11).
Fan-tailed Cisticola <i>Cisticola juncidis</i>	Totalt 17 ex på 6 observationsdagar.
Desert Cisticola <i>Cisticola aridulus</i>	1 Sandveld 3/11, 10 Benfontain Farm 4/11, 1 Brandvlei 7/11
Cloud Cisticola <i>Cisticola textrix</i>	1 Benfontain Farm 4/11, 2 Agulhas-halvön 11/11, tämligen talrik 17-18/11 (Midmar Dam, Ladysmith, Wakkerstroom).
Ayres' Cisticola <i>Cisticola ayresii</i>	Tämligen allmän i lagom höglänt terräng öster om Drakensbergen 14-19/11.
Pale-crowned Cisticola <i>C. brunescens</i>	Totalt 15-20 ex på 5 obs-dagar 14-18/11 i lagom höglänt terräng öster om Drakensbergen.
Grey-backed Cisticola <i>C. subruficapillus</i>	Allmän Pofadder 6/11 – Agulhas-halvön 11/11. Finns även i sydvästra Angola.
Wailing Cisticola <i>Cisticola lais</i>	1 Weza 14/11, 5 Sani Pass 15/11, 4 Hella Hella 16/11
Rattling Cisticola <i>Cisticola chiniana</i>	Mycket allmän i savannbiotop 19-22/11 (Ithala, Mkuzi, Ndumo).
Red-faced Cisticola <i>Cisticola erythrops</i>	1 Mkuzi 19/11, 2+1 Ndumo 21-22/11
Black-backed Cisticola <i>Cisticola galactotes</i>	3 Ndumo 22/11
Levaillant's Cisticola <i>Cisticola tinniens</i>	Allmän i anslutning till våtmarker. Totalt 9 observationsdagar.
Croaking Cisticola <i>Cisticola natalensis</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 2 Hella Hella 16/11, 1 Midmar Dam 17/11, 5 Ithala 19/11
Lazy Cisticola <i>Cisticola aberrans</i>	4 Xumeni Forest 16/11, 2 Wakkerstroom 18/11
Neddicky Cisticola <i>Cisticola fulvicapillus</i>	Tämligen allmän. Totalt 7 observationsdagar.
Tawny-flanked Prinia <i>Prinia subflava</i>	Allmän KwaZulu-Natal 14-23/11. Totalt 8 observationsdagar.
Black-chested Prinia <i>Prinia flavicans</i>	Allmän Free State – Northern Cape. Observerad dagligen 2-7/11.
Karoo (Spotted) Prinia <i>Prinia maculosa</i>	Allmän Akkerendam 7/11 – Grootvadersbos 13/11.
Drakensberg Prinia <i>Prinia hypoxantha</i>	5 Sani Pass 15/11, 5 Underberg 16/11
Namaqua Prinia <i>Phragmacia substriata</i>	1 Upington 5/11
Rufous-eared Warbler <i>Malcorus pectoralis</i>	Allmän i sparsam vegetation i väster. Totalt 40 ex på 5 observationsdagar 4-8/11.

Spotted Flycatcher <i>Muscicapa striata</i>	Totalt 16 ex på 7 observationsdagar.
Dusky Flycatcher <i>Muscicapa adusta</i>	3 Kirstenbosch 10/11, 10 Grootvadersbos 13/11, 7 Oribi Gorge 14/11, 1 Underberg 15/11, 5 Xumeni Forest 16/11
Blue-grey Flycatcher <i>M. caerulescens</i>	1 Mkuzi 20/11, 2 Ndumo 22/11, 2 Ngoye Forest 23/11
Fan-tailed Flycatcher <i>Myioparus plumbeus</i>	2 Mkuzi 20/11, 2 Ndumo 21/11
Marico Flycatcher <i>Melaenornis mariquensis</i>	2 Sandveld 3/11, 5 Benfontain Farm – Witsand 4/11
Mouse-coloured Flycatcher <i>M. pallidus</i>	2 Ithala 19/11, 4 Mkuzi 19-20/11, 2 Ndumo 21/11
Chat Flycatcher <i>Melaenornis infuscatus</i>	Totalt 30 ex på 4 observationsdagar i Bushmanland 4-7/11.
Southern Black Flycatcher <i>M. pammelaina</i>	2 Oribi Gorge 14/11, 1 Xumeni Forest 16/11, 1 Mkuzi 20/11 2 Ndumo 22/11
Fiscal Flycatcher <i>Sigelus silens</i>	Tämligen allmän. Totalt 10 observationsdagar.
Fairy Flycatcher <i>Stenostira scita</i>	2 Langberg 3/11, 6 Akkerendam 7-8/11, 2 S Clanwilliam 8/11, 5 Sani Pass 15/11
Blue-mantled Flycatcher <i>Trochocercus cyanomelas</i>	2 Grootvadersbos 13/11, 1 Xumeni Forest 16/11, 3 Mkuzi 20/11, 4 Ndumo 21/11
Afr. Paradise Flycatcher <i>Terpsiphone viridis</i>	Totalt 40 ex på 9 observationsdagar.
Cape Batis <i>Batis capensis</i>	Totalt 20 ex på 7 observationsdagar (Kirstenbosch 10/11 – Ithala 19/11).
Chinspot Batis <i>Batis molitor</i>	Totalt 5 observationsdagar i KwaZulu-Natal.
Pririt Batis <i>Batis pririt</i>	5 Witsand 5/11. Finns även i södra Angola.
Woodwards' Batis <i>Batis fratum</i>	1 St. Lucia 22/11
Wattle-eyed Flycatcher <i>Platysteira peltata</i>	2 Eshowe 23/11
African Pied Wagtail <i>Motacilla aguimp</i>	1 Upington, totalt 10-15 ex på 4 observationsdagar 20-23/11 i östra KwaZulu-Natal.
Cape Wagtail <i>Motacilla capensis</i>	Allmän. Observerad 17 av 22 dagar (2-19/11).
Grassveld Pipit <i>Anthus cinnamomeus</i>	Allmän. Observerad 12 av 22 dagar.
Long-billed Pipit <i>Anthus similis</i>	1 Langberg 3/11, 1 Sani Pass 15/11
Plain-backed Pipit <i>Anthus leucophrys</i>	7 Benfontain Farm 4/11, 2 Sir Lowry's Pass 10/11, 1 Hella Hella 16/11
Buffy Pipit <i>Anthus vaalensis</i>	2 Benfontain Farm 4/11
Striped Pipit <i>Anthus lineiventris</i>	3 Ithala 19/11
African Rock Pipit <i>Anthus crenatus</i>	3 O Witsand 4/11, 3 Sani Pass 15/11, 1 Wakkerstroom 18/11
Mountain Pipit <i>Anthus hoeschi</i>	2 Sani Pass 15/11. Häckar enbart på höglandet i Lesotho och antas övervintra i östra Angola.
Yellow-breasted Pipit <i>Hemimacronyx chloris</i>	1 Wakkerstroom 18/11
Yellow-throated Longclaw <i>Macronyx croceus</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 2 Ndumo 22/11, 2 Ngoye 23/11
Orange-throated Longclaw <i>M. capensis</i>	Totalt 8 observationsdagar. Vanligast Underberg 16/11 – Wakkerstroom 18/11.
Common Fiscal Shrike <i>Lanius collaris</i>	Allmän. Observerad 20 av 22 dagar.
Red-backed Shrike <i>Lanius collurio</i>	Totalt 20 ex på 8 observationsdagar. Talrikast (10 ex) Ndumo 21/11.
Southern Boubou <i>Laniarius ferrugineus</i>	Allmän i söder och öster. Observerad 13 av 22 dagar.
Crimson-breasted Shrike <i>Laniarius atrococcineus</i>	5 Sandveld 3/11, 3 Benfontain Farm 4/11, 1 Witsand 5/11. Namibias nationalfågel. Finns även i södra Angola.
(Black-backed) Puffback <i>Dryoscopus cubla</i>	Allmän Natal-kusten. Totalt 6 observationsdagar 14-22/11.
Brubru <i>Nilaus afer</i>	Totalt 11 ex på 6 observationsdagar.
Southern Tchagra <i>Tchagra tchagra</i>	3 Potberg 11/11
Three-streaked Tchagra <i>Tchagra australis</i>	4 Sandveld 3/11, 1 Witsand 5/11, 2 Ndumo 21/11
Black-crowned Tchagra <i>Tchagra senegala</i>	1 Ithala 19/11, 1 Mkuzi 20/11
Bokmakierie <i>Telophorus zeylonus</i>	Allmän (ej Natal-kusten). Totalt 10 obs-dagar. Finns även i sydvästra Angola.
Gorgeous Bush-Shrike <i>T. quadricolor</i>	1 Ithala 19/11, 5 Mkuzi 20/11, 4 Ndumo 21/11
Orange-br. Bush-Shrike <i>T. sulfureopectus</i>	1 Ithala 19/11, 5 Mkuzi 19-21/11, 7 Ndumo 21/11, 1 Bonamanzi 22/11
Olive Bush-Shrike <i>Telophorus olivaceus</i>	2 Grootvadersbos 13/11, 3 Xumeni Forest 16/11, 1 Hella Hella 16/11, 3 Itala 19/11, 1 Mkuzi 20/11
Grey-headed Bush-Shrike <i>Malaconotus blanchoti</i>	1 Oribi Gorge 14/11, 2 Hella Hella 16/11, 2 Mkuzi 20/11, 1 Ndumo 22/11
White Helmet-Shrike <i>Prionops plumatus</i>	2 Mkuzi 20/11, 2 Ndumo 21/11
Red-billed Helmet-Shrike <i>Prionops retzii</i>	3 Ndumo 21/11
European Starling <i>Sturnus vulgaris</i>	Allmän Calvinia 7/11 – Agulhas-halvön 13/11, observerad KwaZulu-Natal 14/11.
Indian Mynah <i>Acridotheres tristis</i>	Totalt 9 obs-dagar (Johannesburg + KwaZulu-Natal). Har invandrat från Indien via fartyg.
African Pied Starling <i>Spreo bicolor</i>	Allmän. Observerad 13 av 22 dagar.
Wattled Starling <i>Creatophora cinerea</i>	25 Johannesburg – Sandveld 2/11, 7 Sandveld 3/11, 20 Lambert's Bay – Kapstaden 9/11, 5 Agulhas-halvön 11/11
Plum-coloured Starling <i>Cinnyricinclus leucogaster</i>	Totalt 30-35 ex på 5 observationsdagar i östra KwaZulu-Natal.

Glossy Starling <i>Lamprotornis nitens</i>	Allmän (ej i sydväst). Observerad 14 av 22 dagar.
Black-bellied Starling <i>Lamprotornis corruscus</i>	Tämligen allmän i skogsbiotop i östra KwaZulu-Natal.
Red-winged Starling <i>Onychognathus morio</i>	Allmän förutom i väst-nordväst. Observerad 14 av 22 dagar.
Pale-winged Starling <i>Onychognathus nabouroup</i>	Totalt 16 ex på 4 observationsdagar (Witsand 4/11 – Akkerendam 7/11). Finns även i sydvästra Angola.
Red-bill. Oxpecker <i>Buphagus erythrorhynchus</i>	5 Ithala 19/11, 1+5 Mkuzi 19-20/11, 3 Ndumo 21/11
Cape Sugarbird <i>Promerops cafer</i>	4 Kirstenbosch 10/11, 1 Agulhas-halvön 11/11, 1 Cape Point 11/11. Sockerfåglarna utgör en av Afrikas sex endemiska familjer och den enda helt endemiska för Södra Afrika. Båda arterna är fullständigt beroende av proteor.
Gurney's Sugarbird <i>Promerops gurneyi</i>	5 Sani Pass 15/11
Malachite Sunbird <i>Nectarinia famosa</i>	Totalt 60 ex på 8 observationsdagar. Talrikast Sani Pass (25 ex) 15/11.
Orange-breasted Sunbird <i>N. violacea</i>	5 Kirstenbosch 10/11, 2 Sir Lowry's Pass 10/11, 4 Cape Point 11/11, 5 Grootvadersbos 13/11
Purple-banded Sunbird <i>Nectarinia bifasciata</i>	2+1 Mkuzi 19-20/11, 3+1 Ndumo 21-22/11, 4 Bonamanzi 22/11
Neergaard's Sunbird <i>Nectarinia neergaardi</i>	1+3 Mkuzi 19-20/11, 5+1 Ndumo 21-22/11
L. Double-collared Sunbird <i>N. chalybea</i>	Allmän Calvinia 7/11 – Agulhas-halvön 11/11.
Gr. Double-collared Sunbird <i>N. afra</i>	7 Grootvadersbos 13/11, 1 Bontebok 13/11, 5 Oribi Gorge 14/11, 5 Sani Pass 15/11, 10 Underberg 16/11
White-bellied Sunbird <i>Nectarinia talatala</i>	Totalt 5 observationsdagar 16-22/11 i KwaZulu-Natal.
Dusky Sunbird <i>Nectarinia fusca</i>	3 Witsand 4-5/11, 7 Witsand – Pofadder 5/11, 10 Pofadder 6/11, 5 O Brandvlei 9/11 Finns även i sydvästra Angola.
Grey Sunbird <i>Nectarinia veroxii</i>	2 Oribi Gorge 14/11, 4 Mkuzi 19-20/11
Eastern Olive Sunbird <i>Nectarinia olivacea</i>	10 Oribi Gorge 14/11, 1 Xumeni Forest 16/11, 2 Ndumo 22/11, 2 Ngoye Forest 23/11
Scarlet-chested Sunbird <i>Nectarinia senegalensis</i>	2 Mkuzi 20/11, 1+1 Ndumo 21-22/11, 1 Bonamanzi 22/11
Black Sunbird <i>Nectarinia amethystina</i>	Totalt 15 ex på 5 observationsdagar 13-17/11.
Collared Sunbird <i>Anthreptes collaris</i>	Allmän i KwaZulu-Natal. Totalt 6 observationsdagar 14-23/11.
Orange River White-eye <i>Zosterops pallidus</i>	Allmän Sandveld 2/11 – Calvinia 7/11 (dock ej observerad Pofadder 6/11).
Cape White-eye <i>Zosterops virens</i>	Allmän förutom i Bushmanland. Totalt 13 observationsdagar 8-23/11.
Yellow White-eye <i>Zosterops senegalensis</i>	5 Mkuzi 20/11
White-br. Sparrow-Weaver <i>Plocepasser mahali</i>	Allmän Sandveld 2/11 – Pofadder 6/11.
Sociable Weaver <i>Philetairus socius</i>	Allmän och talrik Sandveld 3/11 – Pofadder 6/11. Socialistvävaren bygger enorma kollektiva bon, som kan få både akacior och telefonstolpar att kollapsa.
House Sparrow <i>Passer domesticus</i>	Allmän. Observerad 18 av 22 dagar.
Cape Sparrow <i>Passer melanurus</i>	Allmän förutom vid norra Natal-kusten. Observerad 16 av 22 dagar. Finns även i sydvästra Angola.
Southern Grey-headed Sparrow <i>Passer diffusus</i>	Tämligen allmän (ej i sydväst). Totalt 9 observationsdagar.
Yellow-throated Sparrow <i>Petronia supercilialis</i>	10 Sandveld 3/11, observerad 19-21/11 (Ithala, Mkuzi, Ndumo).
Scaly-feathered Finch <i>Sporopipes squamifrons</i>	Allmän och ofta talrik Sandveld 3/11 – Pofadder 6/11. Finns även i södra Angola och sydvästra Zambia.
Thick-billed Weaver <i>Amblyospiza albifrons</i>	30 Mkuzi 20/11, 50 Ndumo 21/11, 5 Bonamanzi 22/11
Forest Weaver <i>Ploceus bicolor</i>	4 Oribi Gorge 14/11, 1 Xumeni Forest 16/11, 5 Mkuzi 20/11, noterad Ndumo 21-22/11, enstaka St. Lucia 22/11, observerad Ngoye Forest 23/11
Spectacled Weaver <i>Ploceus ocularis</i>	4 Oribi Gorge 14/11, 1 Underberg 14-17/11, 5 Mkuzi 20/11, 5 Ndumo 22/11
Spotted-backed Weaver <i>Ploceus cucullatus</i>	3 Underberg – Wakkerstroom 17/11, 100-tals Ndumo 21-22/11, talrik Bonamanzi 22/11
Cape Weaver <i>Ploceus capensis</i>	Tämligen allmän förutom i Bushmanland. Observerad 14 av 22 dagar.
Southern Masked Weaver <i>Ploceus velatus</i>	Allmän (främst i väster). Observerad 16 av 22 dagar. Den enda gula vävaren i nordvästra Sydafrika.
Lesser Masked Weaver <i>Ploceus intermedius</i>	Tämligen allmän vid norra Natal-kusten (Mkuzi, Ndumo, Bonamanzi) 19-22/11.
Yellow Weaver <i>Ploceus subaureus</i>	Observerad Ndumo, St. Lucia och Richard's Bay 21-23/11.
S. Brown-throated Weaver <i>P. xanthopterus</i>	10 Richard's Bay 23/11
Cuckoo Finch <i>Anomalospiza imberbis</i>	7 Hella Hella 16/11, 2 Midmar Dam 17/11
(Southern) Red Bishop <i>Euplectes orix</i>	Allmän och ofta talrik. Observerad 19 av 22 dagar.
Golden Bishop <i>Euplectes afer</i>	Noterad Wakkerstroom 18/11. Mycket svår att skilja från Red Bishop, men åtminstone några individer identifierades med säkerhet.
Yellow-rumped Widow <i>Euplectes capensis</i>	Totalt 20 ex på 7 observationsdagar 8-16/11. Isolerad population.
Red-shouldered Widow <i>Euplectes axillaris</i>	Observerad dagligen i KwaZulu-Natal 14-23/11.
White-winged Widow <i>Euplectes albonotatus</i>	25 Mkuze 19+21/11, 10 Ndumo 21/11
Red-collared Widow <i>Euplectes ardens</i>	20 Johannesburg – Sandveld 2/11, allmän innanför Natal-kusten 14-19/11, 5 Mkuzi 20/11.
Long-tailed Widow <i>Euplectes progne</i>	Allmän Johannesburg – Sandveld 2-3/11 samt innanför Natal-kusten 14-19/11.

	Isolerad population.
Red-billed Quelea <i>Quelea quelea</i>	Totalt 6 observationsdagar. Arten kallas ofta "the Bird Pest of Africa" och är under år med gynnsam nederbörd Afrikas talrikaste fågel med flera miljarder individer. De nomadiska flockarna kan uppgå till 100-tusentals fåglar och de löst sammanhållna kolonierna till över en miljon individer. Boet byggs av några grässtrån som förankras i en buske på en kvart och ungarna är flygfärdiga efter två veckor. Blodnäbbsvävaren är fröätare och ställer till med betydande skador för jordbruket. Den bekämpas aktivt med gifter från flyg och årligen beräknas 50-200 miljoner fåglar stryka med i Södra Afrika. Tyvärr är dessa giftmattor också ett hot mot ovanligare fröätare. Starkt och snabbt minskande fågelpopulationer i Sydafrikas jordbruksbygder är ett stort bekymmer för landets ornitologer. Med tanke på att vissa afrikanska folk äter blodnäbbsvävare som proteintillskott, kanske man kan försöka se arten som en resurs istället för ett problem.
Red-headed Quelea <i>Quelea erythrops</i>	1 Ndumo 21/11
Melba Finch <i>Pytilia melba</i>	6-8 Witsand 4-5/11, 2 Ndumo 21/11
Pink-thr. Twinspot <i>Hypargos margaritatus</i>	2+1 Mkuzi 19-20/11, 3+1 Ndumo 21-22/11, 1 Bonamanzi 22/11
Blue-billed Firefinch <i>Lagonosticta rubricata</i>	1 Ithala 19/11, 2 Ndumo 21/11
Blue Waxbill <i>Uraeginthus angolensis</i>	2 Ithala 19/11, 5 Mkuzi 20/11, 10-15 Ndumo 21/11
Common Waxbill <i>Estrilda astrild</i>	Allmän. Observerad 15 av 22 dagar.
Black-cheeked Waxbill <i>Estrilda erythronotos</i>	4 Langberg 3/11. Isolerad population.
Swee Waxbill <i>Estrilda melanotis</i>	6 Xumeni Forest 16/11
Quail Finch <i>Ortygospiza atricollis</i>	15 Benfontain Farm 4/11, 15 Midmar Dam 17/11
Red-headed Finch <i>Amadina erythrocephala</i>	30 Langberg 3/11, 30 Benfontain Farm 4/11. Finns även i södra Angola.
Bronze Mannikin <i>Spermestes cucullatus</i>	2 Oribi Gorge 14/11, 15 Ndumo 21/11
Pin-tailed Whydah <i>Vidua macrorua</i>	Allmän förutom i Bushmanland. Totalt 13 observationsdagar. Dominikaneränkan parasiterar normalt på Common Waxbill. Till skillnad från gökarna växer paradissänckorna upp tillsammans med sina styvsyskon, som alltid utgörs av dvärgfinkar (Estrildidae).
Black Widowfinch <i>Vidua chalybeata</i>	2 Ndumo 21/11
Chaffinch <i>Fringilla coelebs</i>	3 Die Hel 10/11, 1 Kirstenbosch 10/11. Inplanterad från Europa.
Yellow-eyed Canary <i>Serinus mozambicus</i>	Allmän KwaZulu-Natal.
Black-throated Canary <i>Serinus atrogularis</i>	Allmän Sandveld 2/11 – Witsand 5/11.
Lemon-breasted Canary <i>Serinus citrinpectus</i>	2 Bonamanzi 22/11
Cape Canary <i>Serinus canicollis</i>	Allmän Kapstaden 13/11 – Wakkerstroom 20/11.
Forest Canary <i>Serinus scotops</i>	50 Xumeni Forest 16/11
Cape Siskin <i>Pseudochloroptila totta</i>	2 S Clanwilliam 8/11, 1 Sir Lowry's Pass 10/11, 1 Potberg 11/11, 5 Cape Point 11/11, 2 Grootvadersbos 13/11
Drakensberg Siskin <i>P. symonsi</i>	15 Sani Pass 15/11
Black-headed Canary <i>Serinus alario</i>	4-6 Akkerendam 7-8/11
Bully Canary <i>Serinus sulphuratus</i>	5 Grootvadersbos 13/11, 2 Ndumo 21/11
Yellow Canary <i>Serinus flaviventris</i>	Allmän i väster 3-9/11, Agulhas-halvön 11/11 och Sani Pass 15/11. Observerad 9 av 22 dagar.
White-throated Canary <i>Serinus albogularis</i>	Tämligen allmän Pofadder 6/11 – Kapstaden 9/11.
Protea Canary <i>Serinus leucopterus</i>	1 S Clanwilliam 8/11
Streaky-headed Canary <i>Serinus gularis</i>	4 Xumeni Forest 16/11, 3 Wakkerstroom 18/11, 1 Ithala 19/11
Golden-breasted Bunting <i>Emberiza flaviventris</i>	5 Mkuzi 20/11, 3+2 Ndumo 21-22/11
Cape Bunting <i>Emberiza capensis</i>	Tämligen allmän. Totalt 8 observationsdagar.
(Cinnamon-br.) Rock Bunting <i>E. tahapisi</i>	1 Kimberley 2/11
Larklike Bunting <i>Emberiza impetuani</i>	Mycket allmän Pofadder – Calvinia 6-8/11, 5 Vadrif 9/11.

Däggdjur

Vi bestämde 61 arter, varav 15 **endemer**, ett mycket gott resultat på en fågelresa.

Chiroptera (Fladdermöss)	
Wahlberg's Epauletted Fruit-Bat <i>Epomophorus wahlbergi</i>	2 Ndumo 22/11
Primates (Primater)	
Chacma Baboon <i>Papio ursinus</i>	Totalt 110-120 ex på 11 observationsdagar. Fula men charmiga filurer!
Vervet Monkey <i>Cercopithecus aethiops</i>	Totalt 90-100 ex på 8 observationsdagar. Den gröna markattan är konstaterad bärare av viruset HIV-3, vilket är närbesläktat med det fruktade HIV-4 som utvecklar AIDS. Apan anses som en delikatess i framförallt Västafrika, där den jagas hårt med påk, pil och bäge. Den kan då tänkas bita tillbaka och på så sätt överföra HIV-3 till människan. Spekulationer om att HIV-3 sedan transformerats till HIV-4 saknar bekräftelse, men fortfarande vet ingen varifrån HIV-4 härstammar.
Samango Monkey <i>Cercopithecus mitis</i>	2 Oribi Gorge 14/11, 4 Hella Hella 16/11. Kronörns-mat!
Greater Bushbaby <i>Otolemur crassicaudatus</i>	1 Mkuzi 20/11, 10 Ndumo 21/11. Denna halvapa ger ifrån sig hjärtskärande skrin likt en förtvivlad baby, därav dess engelska namn.
Lagomorpha (Harar & kaniner)	
Cape Hare <i>Lepus capensis</i>	2 Benfontain Farm 4/11, 2 Pofadder 6/11, 15 Pofadder – Brandvlei 7/11. Utbredd över hela Afrika, Iberiska halvön och Centralasien. Tidigare ansågs även vår fälthare vara en ras av kapharen.
Scrub Hare <i>Lepus saxatilis</i>	Totalt 9 ex på 6 observationsdagar. Föredrar mindre öppen biotop än kapharen.
Rodentia (Gnagare)	
Cape Ground Squirrel <i>Xerus inauris</i>	Allmän 4-7/11.
Red Squirrel <i>Paraxerus palliatus</i>	3 St. Lucia 22/11, 2 Ngoye Forest 23/11
(Eastern) Grey Squirrel <i>Sciurus carolinensis</i>	1 Kirstenbosch 10/11. Införd från Nordamerika.
Springhare <i>Pedetes capensis</i>	10 Sandveld 2/11, 10 Witsand 4/11. "Minikängrun" är ensam art i familjen.
Porcupine <i>Hystrix africaeaustralis</i>	2+1 Ndumo 21/11
Striped Mouse <i>Rhabdomys pumilio</i>	Totalt 9 ex på 5 observationsdagar. Kanske en av världens vackraste gnagare!
Vlei Rat <i>Otomys irroratus</i>	1 Cape of Good Hope 11/11
(Sloggett's) Ice Rat <i>Otomys sloggetti</i>	10 Sani Pass 15/11
Carnivora (Rovdjur)	
Spotted-necked Otter <i>Lutra maculicollis</i>	1 Wakkerstroom 18/11
Striped Polecat (Zorilla) <i>Ictonyx striatus</i>	1 Pofadder – Brandvlei 7/11
Banded Mongoose <i>Mungos mungo</i>	8 Ndumo 22/11, 10 St. Lucia 22/11
Small Grey Mongoose <i>Galerella pulverulenta</i>	4+2+1 Lambert's Bay – Kapstaden 9/11, 1 Strandfontein 10/11
Large Grey Mongoose <i>Herpestes ichneumon</i>	1 Underberg 15/11
Slender Mongoose <i>Galerella sanguinea</i>	Totalt 5 ex på 5 observationsdagar.
Water (Marsh) Mongoose <i>Atilax paludinosus</i>	2 Ndumo 21/11
White-tailed Mongoose <i>Ichneumia albicauda</i>	1 Mkuzi 20/11
Yellow Mongoose <i>Cynictis penicillata</i>	Totalt 20 ex på 6 observationsdagar. Talrikast (10 ex) Wakkerstroom 18/11.
Suricate <i>Suricata suricatta</i>	7 Sandveld 3/11, 5 Benfontain Farm 4/11, 4 Wakkerstroom 18/11. Med sin familjesammanhållning och spanarbeteende ett av Afrikas mest fascinerande däggdjur. En given favorit!
Large-spotted Genet <i>Genetta tigrina</i>	9 Mkuzi 20/11, 5 Ndumo 21/11
African Wild Cat <i>Felis lybica</i>	1 Pofadder – Brandvlei 7/11, 1 Weskus 9/11. Tämjdes av egyptierna och är stamfader till all världens tamkatter. Den skiljer sig från dessa på något större storlek, rödbruna baksidor på öronen samt svarta streck på benen.
Spotted Hyena <i>Crocota crocuta</i>	1-2 Ndumo 21/11. Den fläckiga hyenan har de allra kraftigaste käkarna bland rovdjuren och kan med dessa t.o.m. krossa elefantben. Familjegrupperna är effektiva jägare, men jagar enbart nattetid. Mer än hälften av jaktförsöken ger resultat, men ofta blir de bestulna på bytet av lejon. När katterna ätit färdigt vilar de ofta direkt på platsen, medan hyenorna moloket tittar på. Det är förklaringen till varför hyenan fått sitt rykte som asätare av lejonens byten, trots att det alltså förhåller sig tvärtom. Enligt beräkningar finns ca 40 000 fläckiga hyenor i Afrika. Utanför nationalparkerna hotas både hyenor och lejon av giftutläggning, då de inte är önskvärda på boskapsskötarnas marker.

Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	1 Agulhas-halvön 11/11. Med sina stora öron lyssnar de efter termiter under marken.
Black-backed Jackal <i>Canis mesomelas</i>	2 Benfontain Farm 4/11. Avskydd och hatad av många fårfarmare för dess (o)vana att lura på lammfödselar.
Perissodactyla (Uddtåiga hovdjur)	
Burchell's Zebra <i>Equus burchellii</i>	15 Sandveld 3/11, 15 Midmar Dam 17/11, 100 Itala 19/11, 50-75 Mkuzi 20/11, 20 Ndumo 21/11. Arten är uppdelad i ett flertal raser. Den sydafrikanska rasen <i>chapmani</i> har en ljusbrun "extra-rand" mellan de mörka ränderna, medan exempelvis den kenyanska rasen <i>grantii</i> har helt svarta (ju längre söderut desto blekare ränder). Den randiga dräkten är ett förvånansvärt bra kamouflage, som i värmedaller "suddar ut" zebrans kontur.
Black Rhinoceros <i>Diceros bicornis</i>	1+1+2 Mkuzi 20/11. Den spetsiga nosen är konstruerad för att passa mellan akaciataggar och liknande under födosök. P.g.a. vanan att hålla till i tät buskvegetation är den betydligt mer svårsedd än sin större kusin. Ungen följer efter sin mamma, som vill "röja väg" bland buskarna.
White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum</i>	3 Ithala 19/11, 8 Mkuzi 19-20/11. Ungen går oftast snett framför sin mamma, så att hon har uppsikt över den. Är nu endemisk sedan den nordliga rasen i nordöstra Kongo troligen utrotats. 1920 fanns bara ca 100 djur kvar i Shakans gamla jaktreservat Umfolozi i KwaZulu-Natal. Starka skyddsåtgärder med bl.a. translokaliseringar har gjort att det nu finns ca 6000 individer spridda i Södra Afrika, varav 5000 i Sydafrika. Den vita (gräsklippar-)noshörningens loja mentalitet gör att det är den som får representera släktet i djurparker, eftersom kusinens lynniga temperament är för farligt för personal. Den svarta noshörningen är strikt fridlyst överallt och då får storviltjägare, som vill ha en komplett "shooting list" på "The Big Five", hålla till godo med vit noshörning. Skotttillfällena på gamla, nästan självdöda, svarta noshörningar säljs av Natal Parks Board för 50 000 USDollar – och det finns köpare! Pengarna går direkt tillbaka till naturvården och lokalbefolkningen.
Artiodactyla (Partåiga hovdjur)	
Warthog <i>Phacochoerus aethiopicus</i>	30 Ithala 19/11, 15 Mkuzi 20/11, 5 Ndumo 21/11. Springer som en radiobil med svansen som antenn!
Hippopotamus <i>Hippopotamus amphibius</i>	15 Mkuzi 20/11, 3 Ndumo 21/11. Flodhästen saknar åtråvärda attribut som noshörningen och elefanten. Därmed har den klarat sig bra i östra och södra Afrika, men p.g.a. torrt klimat är den lokaliserad kring permanenta floder och vattendrag. I ständigt köttthungrande Västafrika är jakten intensiv och där har ideala biotoper tömts på flodhästar. Den totala populationen beräknas till drygt 150 000 individer, fördelat på 5000 i Väst- och Centralafrika, 70 000 i Östafrika samt 80 000 i Södra Afrika (varav 40 000 i Zambia). Det har tidigare säkerligen funnits över en miljon flodhästar i västra och centrala Afrika. Flodhästen anses i konkurrens med krokodil och orm vara det större djur som dräper flest människor i Afrika. Nästan alltid är det omedvetna misstag, då den efter nattligt födosök skräms ner till vattnet och i panik springer ner en människa som kommer i vägen, oftast en kvinna som tvättat kläder/husgeråd.
Giraffe <i>Giraffa camelopardalis</i>	3 Kimberley – Witsand 4/11, 10 Itala 19/11, 1+2 Mkuzi 19-20/11, 9 Ndumo 21/11. Som det latinska namnet antyder skapades giraffen som en korsning mellan kamel och leopard. Det ståtliga djuret är framgångsrikt återintroducerat i många mindre parker. Liksom det mesta av "megafaunan" är den näst intill utrotad i Västafrika.
Eland <i>Taurotragus oryx</i>	7 Ithala 19/11. Älgantilopen är Afrikas största och hade tidigare samma betydelse för san-folkerna (bushmen) som bisonoxen för indianerna i Nordamerika och är ofta avbildad på klippmålningar. Utrotad över stora områden men framgångsrikt reintroducerad.
Greater Kudu <i>Tragelaphus strepsiceros</i>	3 Sandveld 3/11, 5 Ithala 19/11, 3+10 Mkuzi 19-20/11. Med sina korkskruvshorn och sin storlek tillhör bockarna de mest populära jakttroféerna. De har nästan samma betydelse som älgarna för fennoskandier. Kudun lever i relativt tät biotop och klarar jakttrycket mycket bra.
Southern Nyala <i>Tragelaphus angasii</i>	50-60 Mkuzi 19-20/11, 25 Ndumo 21/11. Med sin avancerade ornamentering intar bocken lätt en plats bland Afrikas vackraste antiloper. Bunden till tät flodvegetation.
Bushbuck <i>Tragelaphus scriptus</i>	1 Agulhas-halvön 11/11, 1 Grootvadersbos 13/11, 2 Oribi Gorge 14/11. Förekommer med ca 40 raser i de flesta typer av skog över hela kontinenten. En av Afrikas vanligaste antiloper, trots att man sällan ser stora antal.
Sable Antelope <i>Hippotragus niger</i>	15 Sandveld 3/11. Zimbabwens nationaldjur är utan tvekan en av Afrikas förmärsta antiloper och en oerhört dyr trofé för storviltjägaren. Utrotad men reintroducerad i flera områden. Översättningen från Afrikaans ("Swartwitpens") blir "svartvitbuk", vilket syftar på bocken.
Gemsbok <i>Oryx gazella</i>	1 Sandveld 3/11, 13 Brandvlei 7/11. Namibias nationaldjur är en stridbar antilop, vars spjuthorn kan punktera attackerande lejon. Honorna har smalare och längre horn. Oryxen är en av de allra mest extrema större däggdjuren i flera avseenden. Likt få andra kan den överleva med en kroppstemperatur på 45°C. Genom ett intelligent avkylningssystem i näshålorna svalkas blodet innan det går upp i hjärnan, som på så vis skyddas från överhettning. Får det mesta av vattnet genom födan, t.ex. tsamma-melonerna i Kalahari, och behöver därmed dricka mycket sällan.
Waterbuck <i>Kobus ellipsiprymnus</i>	1 Ithala 19/11, 2 Mkuzi 20/11, 3 Ndumo 21/11. Namnet på denna tjockpälssade antilop kommer av dess vana att vid skrämsel fly ut i vatten. Sekret med doft(stink)ämnen gör köttet i princip oätligt för alla utom gamar.
Mountain Reedbuck <i>Redunca fulvorufula</i>	10 Ithala 19/11. Reliktartad utbredning på berg i Kamerun samt Öst- och Sydafrika.
Southern Reedbuck <i>Redunca arundinum</i>	Totalt 25 ex på 5 observationsdagar i KwaZulu-Natal.
Grey Rhebok <i>Pala capreolus</i>	3+1 Akkerendam 8/11, 3 Agulhas-halvön 11/11

Black Wildebeest <i>Connochaetes gnou</i>	75 Benfontain Farm 4/11, 15 Midmar Dam 17/11. En riktig "fighter" som tveklöst står ihjäl lika stora antiloper av andra arter om utrymmet blir för trångt. Vitsvangsgnun var i gamla tider högplatåns dominerande djur och strövade då i hjordar på hundratusentals individer. Vid sekelskiftet höll arten på att totalt utrotas, för att bli mat åt hungrande människor och soldater under Anglo-Boerkriget. Några framsynta farmare lyckades skydda ca 1000 djur och idag finns ca 50 000 vitsvangsgnuer i privata och offentliga reservat. Den pryder för övrigt R5-myntet.
Blue Wildebeest <i>Connochaetes taurinus</i>	7 Hella Hella 16/11, 100 Ithala 19/11, 100 Mkuzi 19-20/11, 15 Ndumo 21/11. Tillsammans med stäppzebran den viktigaste komponenten bland "plains game" i Östafrika. Den strimmiga gnun är den viktigaste födobasen för lejon och fläckiga hyenor.
Red Hartebeest <i>Alcelaphus buselaphus</i>	5 Sandveld 3/11, 20 Midmar Dam 17/11, 1 Ithala 19/11. Koantilopen har funnits över nästan hela Sydafrika, utrotats och återintroducerats.
Bontebok/Blesbok <i>Damaliscus dorcas</i>	Totalt 225-250 ex på 7 observationsdagar. Tillsammans med vitsvangsgnun den viktigaste komponenten bland "plains game", den ursprungliga faunan på den sydafrikanska platån.
Tsessebe (Topi) <i>Damaliscus lunatus</i>	4 Sandveld 3/11, 10 Ithala 19/11. Lever i samma biotoper som gnu och zebra, men eftersom den kräver sött gräs är den betydligt fåtaligare. Benämns även Sassaby, Tiang och Korrigum i olika delar av Afrika.
Impala <i>Aepyceros melampus</i>	Talrik Ithala 19/11, Mkuzi 19-21/11, Ndumo 21-22/11 och Bonamanzi 22/11. Tillsammans med gnun är impalan Afrikas talrikaste antilop och den utgör basföda för gepard, leopard och vildhund. Totalt finns flera miljoner individer från norra Sydafrika till södra Kenya samt en reliktpopulation ("Black-faced Impala") i norra Namibia – sydvästra Angola. Reintroducerad i södra Transvaal och Orange Free State. Bockarna samlar stora harem.
Springbok <i>Antidorcas marsupialis</i>	Totalt ca 500 ex på 7 observationsdagar 3-11/11. För fjärde resan i rad noterades melanistiska individer vid Akkerendam, denna gång 5 ex. Sydafrikas nationaldjur är utrotad över stora områden, men framgångsrikt reintroducerad. Inte ens med avancerad spårning kan man skilja ursprungliga populationer från inplanterade, eftersom springboken (likt kudun) hoppar över alla stängsel som finns. Gamla tiders sägner berättar om hjordar innehållande hundratusentals djur.
Klipspringer <i>Oreotragus oreotragus</i>	5 Pofadder 6/11, 1 Brandvlei 7/11
Steenbok <i>Raphicerus campestris</i>	Observerad med 2-7 ex dagligen 3-9/11. Namnet kommer av dess tegelstensfärgade päls. Likt andra småantiloper inom underfamiljerna <i>Neotraginae</i> och <i>Cephalophinae</i> (Duikers) lever de i livslånga monogama par. Detta livsmönster är relativt unikt bland däggdjur och förekommer för övrigt endast hos vissa primater, en fladdermus (<i>Lavia frons</i>) samt Golden Jackal.
Red Duiker <i>Cephalophus natalensis</i>	1 Mkuzi 20/11, 5 Ndumo 21/11
Common Duiker <i>Sylvicapra grimmia</i>	Totalt 40 ex på 11 observationsdagar.
Hyracoidea (Klippgrävlingar)	
Cape Rock Dassie <i>Procavia capensis</i>	Totalt 25-30 ex på 10 obs-dagar. Genuppsättningen sägs vara mest lik elephantens!
Cetacea (Valfiskar)	
Right Whale <i>Balaena glacialis</i>	2 Struisbaai Plaat 11/11, 2 på havsfågelturen 12/11
Common Dolphin <i>Delphinus delphis</i>	500 på havsfågelturen 12/11
Pinnipedia (Sälar)	
Cape Fur Seal <i>Arctocephalus pusillus</i>	50 Lambert's Bay 8/11, 200 på havsfågelturen 12/11. Södra Afrika håller en population på ca 1 miljon individer. Förutom dessa finns 25 000 ex i sydöstra Australien.

Kräldjur

Undertecknad har mycket begränsad kunskap om kräldjur, varför denna lista blir mycket skral. Följande arter förtjänar i alla fall att nämnas.

Order Crocodylia (Krokodiler)	
Nile Crocodile <i>Crocodylus niloticus</i>	3 Mkuzi 20/11, 40 Ndumo 21/11. Afrikas största av tre krokodilarter. Farlig! Totalt finns 22 arter i världen. Minst hälften är starkt hotade p.g.a. skinnhandel.
Order Serpentes (Ormar)	
Boom Slang	1 Sandveld 3/11
Puff Adder	1 Potberg 11/11